

JAARVERSLAG 2016

Bestuursverslag en jaarrekening

*Stichting Regionaal Samenwerkingsverband
Passend Voortgezet Onderwijs Den Haag eo.*

18 mei 2017

Inhoudsopgave

1. Inleiding.....	4
2. Algemene Informatie	4
2.1. Visie, missie.....	4
2.2. Juridische structuur.....	5
2.3. Kernactiviteiten.....	5
3. Planning en organisatie.....	6
3.1. Planning & Control cyclus	6
3.2. Organisatie.....	6
3.3. Personeel	7
3.4. Kwaliteit	9
3.5. Huisvesting.....	9
4. Inhoudelijk jaarverslag.....	10
4.1. Dekkend aanbod	10
4.2. Kwaliteit in de scholen	13
4.3. Rol ouders	14
4.4. Digitale aanmelding en monitoring	14
4.5. Ondersteuning van scholen	14
4.6. Doorschakeling naar vervolgonderwijs of arbeidsmarkt.....	16
4.7. Aansluiting onderwijs jeugdhulp	17
4.8. Samenwerking met de Gemeenten	18
4.9. Het ondersteuningsplan 2016-2020	18
5. Financiën.....	19
5.1. Belangrijkste kenmerken van het financieel beleid.....	19
5.2. Staat van baten en lasten 2016	20
Analyse baten.....	21
Analyse lasten	21
5.3. Balans per ultimo 2016	22
5.4. Kengetallen	23
Voor de kengetallen verwijzen we naar de jaarrekening. Op pagina 31 van dit document.	23
5.5. Treasury-verslag.....	23

5.6 Continuïteitsparagraaf	23
5.6.1. Inhoudelijk	23
5.6.2. Financieel (meerjarenraming).....	24
5.6.3. Risico's.....	26
5.6.4. Governance	26
6. Horizontale verantwoording	27
7. Verslag van het dagelijks bestuur en het algemeen bestuur (toezichthoudend bestuur)	27
7.1. Het dagelijks bestuur	27
7.2. Het algemeen bestuur	29
Financiële kengetallen.....	31
Jaarrekening	
Grondslagen.....	32
Model A: Balans per 31 december 2016.....	35
Model B: Staat van baten en lasten over 2016.....	36
Model C: Kasstroomoverzicht.....	37
Model VA: Vaste Activa.....	38
Model VV: Voorraden vorderingen.....	39
Model EL: Effecten en Liquide Middelen.....	40
Model EV: Eigen vermogen.....	41
Model VL: Voorzieningen en langlopende schulden.....	42
Model KS: Kortlopende schulden.....	43
Model G: Verantwoording subsidies.....	44
Model OB: Opgave overheidsbijdragen.....	45
Model AB: Opgave andere baten.....	46
Model LA: Opgaven van de lasten.....	47
Model FB: Financiële baten en lasten.....	49
Model E: Overzicht verbonden partijen.....	50
WNT: Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semi publieke sector.....	51
Niet uit de balans blijvende verplichtingen.....	53
Ondertekening door bestuurders en toezichthouders.....	54

Overige gegevens

Bestemming van het resultaat.....	55
Gebeurtenissen na balansdatum.....	56
Controleverklaring van de onafhankelijke accountant.....	57

Bijlagen

Gegevens over de rechtspersoon.....	59
-------------------------------------	----

1. Inleiding

Voor u ligt het jaarverslag van het Samenwerkingsverband Voortgezet Onderwijs Zuid Holland West, 2806 over het kalenderjaar 2016.

In het jaarverslag wordt algemene informatie over de organisatie en het gevoerde financiële beleid gedurende het boekjaar en de stand van zaken op de balansdatum gegeven.

Middels dit jaarverslag wordt verantwoording afgelegd door het bestuur van het SWV VO Zuid Holland West aan belanghebbenden, zoals lokale en landelijke overheden, de Inspectie van het Onderwijs en de medezeggenschapsraden over het gevoerde beleid en de uitgevoerde activiteiten.

Het doel van verantwoording is drieledig:

- 1) legitimering van het in gang gezette beleid
- 2) afleggen van rekenschap
- 3) verkrijgen van inzicht in verbetermogelijkheden door in discussie de mogelijkheid te benutten voor het inwinnen van advies.

Het jaarverslag is opgebouwd uit twee delen, te weten het bestuursverslag en de jaarrekening.

Bij het schrijven van het bestuursverslag dienen de ondersteuningsplannen 2014 – 2016 en 2016 – 2020, de meerjarenbegroting 2016 – 2020 en de jaarbegroting 2017 als uitgangspunt. Teruggekeken wordt op de doelen voor die periode. Verbeterpunten worden opgenomen in het jaarplan.

De jaarrekening bestaat uit de balans per 31 december 2016, de rekening van baten en lasten over 2016 alsmede de overige gegevens.

2. Algemene Informatie

2.1. Visie, missie

De stichting Regionaal Samenwerkingsverband Passend Voortgezet Onderwijs Den Haag e.o. (hierna het SWV Zuid Holland West of SWV) heeft als missie geformuleerd:

“voor elke leerling, onafhankelijk van zijn of haar ondersteuningsbehoefte een onderwijstraject realiseren dat past bij zijn of haar capaciteiten”.

Gezamenlijk garanderen de scholen van het SWV een antwoord op alle onderwijsondersteuningsvragen van de leerlingen. Alle besturen/scholen nemen daarbij hun verantwoordelijkheid.

De visie van het SWV Zuid Holland West bestaat uit vier componenten:

- 1) Het bieden van Passend Onderwijs aan alle leerlingen die extra ondersteuning nodig hebben;
- 2) Het vormen van een samenhangend geheel van voorzieningen voor extra ondersteuning binnen en tussen de scholen;
- 3) Alle leerlingen een ononderbroken onderwijsloopbaan laten doormaken;
- 4) Het voorkomen en terugdringen van thuiszitters.

2.2. Juridische structuur

Het SWV is een Stichting, opgericht in 2000.

Op 10 juli 2013 is, met het oog op de invoering van de wet Passend Onderwijs, door middel van een integrale statutenwijziging een nieuw bestuur aangetreden, dat bestaat uit de verplichte aangeslotenen, namelijk alle besturen van de scholen die in de regio van het SWV één of meer vestigingen hebben en uit twee vrijwillig aangesloten besturen van VSO-scholen buiten de regio, die onderwijs geven aan leerlingen uit de regio van het SWV. Alle aangeslotenen hebben de aansluitings-overeenkomst getekend.

Het Bestuur bestaat uit een dagelijks bestuur (DB) van vijf leden en een algemeen bestuur (AB), bestaande uit de overige leden, waarbij het algemeen bestuur een toezichhoudende taak heeft.

De dagelijkse leiding van de werkorganisatie is in handen van de algemeen directeur. De bevoegdheden van algemeen directeur zijn vastgelegd in een management statuut. (zie ook organogram)

2.3. Kernactiviteiten

In het kalenderjaar 2014 is op 1 augustus Passend Onderwijs in werking getreden. Vanaf dat moment bestaan de kernactiviteiten van het SWV uit het organiseren van een passend onderwijsaanbod, waardoor zoveel mogelijk leerlingen onderwijs volgen dat past bij hun mogelijkheden én beperkingen en zo min mogelijk leerlingen thuis zitten.

Het SWV doet dat door:

- a) scholen financieel te faciliteren om een zorgstructuur in de scholen te organiseren en borgen;
- b) te zorgen voor een dekkend aanbod, zodat er voor alle leerlingen een passende plek is.
- c) aanvragen voor extra ondersteuning beoordelen;
- d) de toelating tot en toeleiding naar het Speciaal onderwijs (diepteondersteuning) te organiseren;
- e) middelen beschikbaar te stellen voor extra ondersteuning van individuele leerlingen en groepen in het regulier onderwijs;
- f) scholen te ondersteunen bij de begeleiding van leerlingen die extra ondersteuning nodig hebben;
- g) bovenschoolse voorzieningen in stand te houden, waar leerlingen die tijdelijk niet in het reguliere onderwijs kunnen functioneren, voor kortere of langere tijd intensiever begeleid kunnen worden;
- h) leerlingen, indien noodzakelijk, te begeleiden naar een andere school;
- i) speciaal onderwijs te bekostigen voor leerlingen, die intensieve begeleiding nodig hebben;
- j) de samenwerking tussen de scholen te versterken en de kwaliteit van de zorg in de scholen te vergroten;
- k) afspraken te maken met de jeugdhulp over gezamenlijke begeleiding van leerlingen die dat nodig hebben;
- l) samen te werken met leerplicht rond de gezamenlijke verantwoordelijkheid voor thuiszitters;
- m) al deze nieuwe activiteiten financieel te beheren en beheersen;
- n) het systematisch verzamelen van kengetallen t.b.v. monitoring en rapportage;

en nieuw in 2016

- o) het afgeven van Aanwijzingen voor LWOO en Toelaatbaarheidsverklaringen voor Praktijk-onderwijs.

3. Planning en organisatie

3.1. Planning & Control cyclus

Het SWV heeft een Planning & Control cyclus vastgesteld, waarbij het kalenderjaar leidend is.

Elke kwartaal wordt een financiële voortgangsrapportage opgesteld.

Als onderdeel van het Jaarverslag van het SWV wordt naast de jaarrekening en het financieel jaarverslag ook een inhoudelijk jaarverslag opgesteld. In dit inhoudelijk jaarverslag worden de gestelde doelen geëvalueerd. Dit dient als basis voor het activiteitenplan voor het daaropvolgende schooljaar. De oplevertermijnen van de Planning & Control documenten zijn ingepast in het vergaderrooster van het dagelijks bestuur (DB) en algemeen bestuur (AB) en het Bestuur van het SWV.

3.2. Organisatie

Het SWV heeft zich in de jaren 2015 en 2016 als organisatie ontwikkeld en versterkt. Van een kleine overzichtelijke organisatie met een beperkte taak tot een grotere, complexere organisatie met forse inhoudelijke en financiële verantwoordelijkheden.

De organisatie kent de volgende onderdelen:

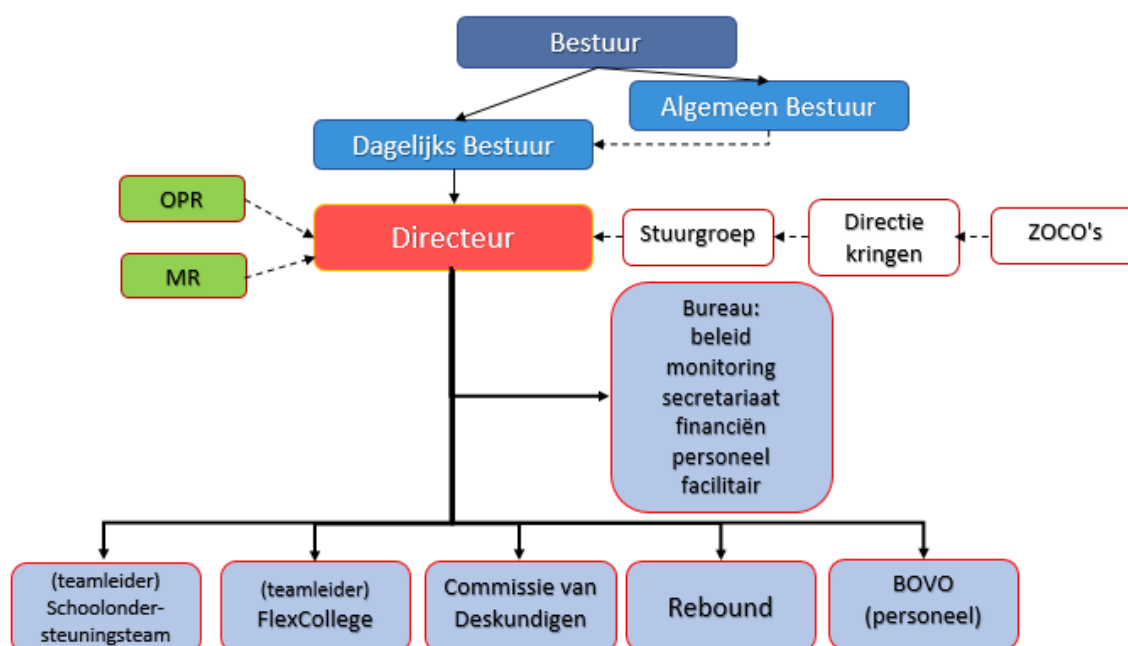
- a. Directie en beleid
- b. Personeel/financiën (inclusief externe controller)
- c. Secretariaat
- d. School Ondersteuningsteam. Kerntaak: ondersteunen van scholen bij uitvoering Passend Onderwijs
- e. Commissie van Deskundigen. Kerntaak: adviseren cq besluiten over TLV's, aanwijzingen lwoo en extra ondersteuning
- f. FlexCollege
- g. Rebound
- h. Bovo (medewerkers zijn in dienst van het SVW, maar inhoudelijk valt dat echter onder een ander bestuur)

Voor alle medewerkers is in 2016 de functie beschreven en een waardering vastgesteld. Het functiebouwwerk is beschreven. De medezeggenschap op het niveau van het FlexCollege en het centraal bureau is ingericht. Interne processen zijn beschreven en vastgelegd.

In 2016 is besloten om de samenwerking met het extern administratiekantoor Helder te beëindigen vanwege onvrede over de verleende dienstverlening, gekoppeld aan toegenomen interne expertise. Per 1 januari 2017 voert het SWV de financiën in eigen beheer uit. Voor de personeelsfunctie is nog wel behoefte aan een extern administratiekantoor, vanwege de regelmatig wijzigende regelgeving en de continuïteit t.b.v. de salarisbetalingen. Hiervoor is per 1-1-2017 een contact gesloten met a/s Works.

Als sluitstuk voor het versterken en professionaliseren van de organisatie zal in 2017 het functionerings- en beoordelingsbeleid worden vastgelegd, waarbij ook beleid t.a.v. scholing en ontwikkeling wordt meegenomen.

Organigram:

3.3. Personeel

Personeelsontwikkeling

- Nieuwe taken vragen meer personeel. In 2015 hebben we om die reden een flinke uitbreiding van het aantal medewerkers gezien. Tussen 31 december 2015 en 31 december 2016 is het aantal medewerkers niet meer gegroeid, maar het aantal fte is wel toegenomen doordat zittende medewerkers in de omvang van hun functie zijn uitgebreid. Het SWV heeft nu 45,6 fte personeel. Meer dan de helft van de medewerkers is werkzaam op het OPDC. De uitbreiding betreft, naast een deel ziektevervangings:
- Versterking van de secretariële ondersteuning op het bureau van het SWV
- Versterking van de personeelsfunctie
- Uitbreiding Commissie van Deskundigen t.b.v. Iwoo en Pro

<i>Fte's naar functie</i>	2016	2015	2014
per 31-12	fte	fte	fte
directie	1,0	1,0	1,0
teamleiders	2,8	2,8	2,8
medewerkers SOT	7,6	7,6	6,3
medewerkers bureau	4	3,5	3,2
medewerkers BOVO	2,5	2,6	3,4
commissie v deskundigen	2	1,4	1,1
leraren LB/LC	8,8	10,2	8,1
leraarondersteuners	10,1	9,0	6,8
gedragswetenschappers	3,3	2,9	2,8
overig	3,5	3,5	0,7
totaal	45,6	44,4	36,2

Man/vrouw verhouding

	2016		2015		2014	
per 31-12	aantal	fte	aantal	fte	aantal	fte
man	14	11,6	15	13,1	13	10,9
vrouw	43	34,0	42	31,3	34	25,3
totaal	57	45,6	57	44,4	47	36,2

Leeftijdsspreiding medewerkers

	2016		2015		2014	
per 31-12	aantal	fte	aantal	fte	aantal	fte
20-29 jaar	9	7,8	10	7,6	6	5,2
30-39 jaar	13	10,0	14	11,6	8	6,8
40-49 jaar	19	15,1	16	11,8	15	11,1
50-59 jaar	12	9,4	13	10,5	14	10,8
60-69 jaar	4	3,3	4	2,9	4	2,3
totaal	57	45,6	57	44,4	47	36,2

De grootste groep medewerkers zit in de leeftijdsgroep tussen 30 en 50. De huidige personeels-samenstelling naar leeftijd wordt beoordeeld als evenwichtig.

De man/vrouw verhouding blijft echter in onbalans. Ondanks het feit dat het SWV zich inzet om meer mannen te benoemen lukt dat nog onvoldoende. Er melden zich weinig mannelijke sollicitanten.

Scholing

Nieuwe taken vragen ook andere/nieuwe vaardigheden van medewerkers. Daarom wordt geïnvesteerd in scholing van medewerkers, zowel in groepstrainingen als in individuele trajecten/coaching. Het doel daarvan is dat zowel het zittende personeel als de nieuwe medewerkers zich kunnen ontwikkelen in overeenstemming met de doelen van de organisatie en hun recent vastgestelde functiebeschrijving. In 2017 zal beleid ten aanzien van scholing en ontwikkeling worden vastgesteld.

Ontslag

Het SWV is, in tegenstelling tot scholen voor Voortgezet Onderwijs, die dat slechts voor 25% zijn, voor 100% eigen risicodrager voor de uitkering bij werkloosheid. Bij de invoering van Passend Onderwijs is dat namelijk niet geregeld. Als na ontslag een medewerker werkeloos wordt, speelt het SWV een actieve rol in het aanreiken van vacatures. De organisatie houdt contact met de ex-medewerkers en stimuleert ze te solliciteren. In 2016 heeft het SWV €31.900 betaald aan uitkeringen na ontslag. Voor toekomstige ww-uitkeringen is een voorziening getroffen van €31.000.

Ziekteverzuim

Voor het eerst heeft het SWV in 2015 te maken met een flinke groei van het ziekteverzuim. In 2016 is het echter gelukt het verzuim weer iets terug te dringen.

Ziekteverzuim

verzuim	2016	2015	2014
	verzuim	verzuim	verzuim
FlexCollege	7,78%	8,85%	6,68%
bureau SWV	3,69%	4,75%	0,92%

Op het FlexCollege is het verzuim traditioneel hoger, vanwege de zwaarte van het werk. De hoogte van het ziekteverzuim in 2016 wordt veroorzaakt door 2 langdurig zieken en een aantal kort (frequent) zieken. Er zijn geen aanwijzingen dat er sprake is van arbeidsgerelateerd verzuim.

Op het bureau van het SWV was het ziekteverzuim echter altijd bijzonder laag. De flexibiliteit van het werk en de mogelijkheid om een deel het werk thuis te kunnen uitvoeren, draagt daaraan bij. Het ziekteverzuim in 2016 wordt veroorzaakt door 1 langdurig zieke en diverse kortdurende ziektegevallen.

In alle langdurige ziektegevallen is gehandeld overeenkomstig de Wet verbetering Poortwachter. Er is goed samengewerkt met de Arbodienst en de bedrijfsarts.

Er is op balansdatum een voorziening voor langdurig zieken opgenomen, omdat dit risico niet verzekerd is.

3.4. Kwaliteit

De kwaliteit van het werk van het SWV wordt o.a. door middel van monitoring in beeld gebracht. Evaluaties en monitoring vindt plaats op:

- Leerlingontwikkeling (per schoolsoort)
- Aantal leerlingen in bovenschoolse voorzieningen
- Thuiszitters
- Extra ondersteuning
- Opname thuiszitters
- Tevredenheid ouders en scholen t.a.v. dienstverlening SWV

De gegevens zijn beschikbaar per school, bestuur en uiteraard ook op het totaalniveau van het SWV.

Samenwerkingsverbanden staan naast hun eigen interne toezicht ook onder toezicht van de Onderwijsinspectie. Er is een speciaal toetsingskader voor samenwerkingsverbanden ontwikkeld. In september 2014 heeft de inspectie voor het laatste een onderzoek uitgevoerd. De Inspectie heeft het SWV ZHW toen positief beoordeeld. De suggesties voor verbetering uit het inspectierapport zijn meegenomen en verwerkt in o.a. het nieuwe ondersteuningsplan.

3.5. Huisvesting

Met ingang van het schooljaar 2016/17 heeft het FlexCollege, zoals in het jaarverslag over 2015 al gemeld werd, nieuwe huisvesting betrokken. Een schoolgebouw met een grotere capaciteit en aangepast aan de onderwijsbehoeften van de doelgroep. Dit neemt een verhoging van de huurkosten met zich mee, die

gedeeltelijk gecompenseerd wordt door de hogere bijdrage van de scholen vanwege een groter aantal leerlingen.

Vanwege sloopplannen voor het huidige pand van het bureau van het SWV is per 1 april 2017 de huur opgezegd. Samen met de andere organisaties in het gebouw aan de Binckhorstlaan is naar alternatieve huisvesting gezocht. Per 31 december 2016 was uitzicht op een ander gebouw. Medio februari 2017 is een huurcontract getekend voor 5 jaar en 7 maanden; met de 3 onderhuurders zal een overeenkomst worden gesloten voor dezelfde periode. Per 1 juni 2017 zal verhuisd gaan worden. Op basis van de voorlopige berekeningen zullen de huurkosten niet sterk groeien.

4. Inhoudelijk jaarverslag

Dit inhoudelijke verslag wordt vormgegeven aan de hand van de belangrijkste doelen die zijn geformuleerd in het ondersteuningsplan 2014-16 en de hoofdpunten uit het nieuwe ondersteuningsplan 2016-2020.

Wat wilden we bereiken?

4.1. Dekkend aanbod

Er is sprake van een dekkend onderwijsaanbod: voor elke leerling is er een plek onafhankelijk van zijn/haar ondersteuningsbehoefte. Er zitten geen leerlingen thuis omdat er geen passende ondersteuning is.

Het SWV telt op 1 oktober 2016 in totaal 35.012 leerlingen. Opnieuw een kleine groei, in vergelijking met vorig jaar. Het betekent dat er nog meer onderwijsplekken nodig zijn om een dekkend aanbod te kunnen garanderen.

	LWOO	PRO	VSO	overig VO	totaal VO*)	Totaal VO/VSO
1-10-2011	2.810	1.052	833	27.445	31.307	32.140
1-10-2012	2.772	1.056	817	27.851	31.679	32.496
1-10-2013	2.713	1.180	949	28.485	32.378	33.327
1-10-2014	2.794	1.256	962	29.155	33.205	34.167
1-10-2015	2.742	1.339	948	29.763	33.844	34.792
1-10-2016	2781	1375	912	29.944	34.100	35.012

Het dekkend aanbod voor deze leerlingen moet gerealiseerd worden door:

- Een voldoende aantal reguliere scholen met voldoende verschillende opleidingen
- De basis en extra ondersteuning in de reguliere scholen
- Lwoo en PrO
- Het VSO
- Het OPDC (FlexCollege en rebound)

Het uitgangspunt van het SWV is: regulier waar het kan, speciaal als het moet.

Ad a.

Door de groei van het aantal leerlingen en de zij-instroom in leerjaar 2 en 3, dreigen er tekorten in de kaderberoepsgerichte leerweg van het vmbo. Met moeite konden in augustus 2016 alle leerlingen in deze opleiding geplaatst worden, maar daarmee waren de klassen vol. Voor switchers of verhuisleerlingen lukt het niet altijd om een passende plek te vinden. In het kader hiervan doet het SWV

eind 2016 een kwantitatief onderzoek naar afstroom. Door de grote instroom van nieuwkomers in 2016 waren er tijdelijk te weinig plaatsen in de Eerste Opvang Anderstaligen (was: ISK).

Ad b:

In het regulier onderwijs hebben de scholen in 2016 **329** aanvragen voor extra ondersteuning toegekend gekregen. Dat zijn er 20 meer dan in 2015. Het betreft meer dan 329 leerlingen, omdat hieronder individuele aanvragen voor leerlingen, groepsarrangementen en aanvragen voor het FlexCollege vallen. Met name het aantal groepsarrangementen en de plaatsingen op het FlexCollege zijn toegenomen. In een vergelijking met het schooljaar 2015/16 en het kalenderjaar 2016 zien we een terugloop van het aantal aanvragen voor individuele extra ondersteuning. Een oorzaak daarvoor is mogelijk de pilot extra ondersteuning die gestart is. Scholen die daaraan meedoen behoeven geen aanvraag voor extra ondersteuning meer in te dienen (zie hieronder het hoofdstuk over het ondersteuningsplan 2016-2020). Daarnaast ontvangen alle scholen inmiddels een substantieel bedrag om de basisondersteuning vorm te geven. Ook dan kan een reden zijn waarom er minder extra ondersteuning wordt aangevraagd.

Het is belangrijk dat scholen de weg blijven vinden naar het aanvragen van extra ondersteuning. Vanwege de beëindiging van de oude rugzakregeling is dat ook noodzakelijk. De extra ondersteuning vervangt voor een deel de oude rugzakregeling.

Besluiten CvD :	2014/2015		2015		2015/2016		2016	
Extra ondersteuning tot.	176		306		359		329	
individueel		116		226		264		208
Flexcompact+		55		77		83		102
Groepsarrangementen		5		3		12		19

Ad c.

Het aantal leerlingen dat onderwijs volgt in het Praktijkonderwijs groeit. Op 1 augustus 2016 waren er **36** meer leerlingen ingeschreven dan het jaar daarvoor. Voor het eerst groeit ook het aantal leerlingen met lwoo weer. Het betreft 41 leerlingen. Samen zijn lwoo en Pro goed voor 12,19% van de leerlingen in het regulier onderwijs. Dat ligt nog onder het landelijk percentage.

VO2806	LWOO	PRO	totaal
1-10-2011	8,98%	3,36%	12,34%
1-10-2012	8,75%	3,33%	12,08%
1-10-2013	8,38%	3,64%	12,02%
1-10-2014	8,41%	3,78%	12,20%
1-10-2015	8,10%	3,96%	12,06%
1-10-2016	8,16%	4,03%	12,19%

Samenvattend: Voor het reguliere onderwijs binnen het SWV een is sprake van een dekkend aanbod, met dien verstande dat de bovenschoolse voorzieningen van het SWV (FlexCollege en rebound) daar wel een belangrijke rol in spelen. Aandacht dient er te zijn voor het volumeprobleem in het vmbo kader beroepsgerichte leerweg: is er een voldoende aantal plekken voor alle leerlingen?

Daarnaast zal het veel inzet van de ISK's vragen om in te spelen op de groeiende groep nieuwkomers. Daarbij is extra aandacht nodig voor de ISK-leerlingen met een Nederlands paspoort. Deze leerlingen mogen formeel niet ingeschreven worden op een ISK, terwijl ze wel zijn aangewezen op dat onderwijs.

Het SWV heeft daar echter een (tijdelijke) financiële regeling voor getroffen, zodat de leerlingen niet thuis zitten.

Ad d.

Opnieuw daalt het aantal leerlingen in het VSO, van 948 naar 912. De terugloop zit bijna geheel in het VSO ZMOK. Dit is niet het resultaat van beleid van het SWV, dat stuurt nl. niet op krimp van het VSO.

VO2806	vso cat 1	vso cat 2	vso cat 3	vso totaal
1-10-2011	2,29%	0,10%	0,27%	2,66%
1-10-2012	2,18%	0,11%	0,29%	2,58%
1-10-2013	2,52%	0,10%	0,31%	2,93%
1-10-2014	2,54%	0,08%	0,27%	2,90%
1-10-2015	2,50%	0,08%	0,28%	2,85%
1-10-2016	2,38%	0,08%	0,29%	2,75%

We signaleren we dat een groeiende groep VSO - leerlingen onderwijs buiten de regio volgt. Onduidelijk is of dit de keus van de ouders is, of vanwege een tekort aan plaatsen. De indruk bestaat dat de ouders de "sfeer/uitstraling" van m.n. het VSO voor leerlingen met gedrags- en opvoedingsproblemen niet aantrekkelijk vinden en daarom kiezen voor een VSO – school buiten onze regio en de afstand op de koop toenemen.

VSO	in de regio		buiten regio		Totaal
	aantal	%	aantal	%	
1-10-2014	764	79,4	198	20,6	962
1-10-2016	691	75,8	221	24,2	912

In het VSO, maar ook in andere vormen van onderwijs, zien we dat er op 1 oktober sprake is van een dekkend aanbod, maar dat (her)plaatsingen gedurende het jaar moeizaam verlopen. Zorg is er over een aanbod voor een kleine groep ernstig externaliserende leerlingen in het ZMOK. Voor deze leerlingen is het bestaande aanbod onvoldoende. Een structurele combinatie van onderwijs en zorg in een open setting is wenselijk.

Ad e:

In 2015/16 hebben 114 leerlingen gebruik gemaakt van de rebound-voorziening en 139 van het FlexCollege. Compact+ is per 1-8-2015 opgeheven. Het aanbod: aansluiting op het mbo via de entree-opleiding is overgenomen door het FlexCollege.

Bezetting buitenschoolse voorzieningen 2011-2016					
Voorziening	Totaal aantal leerlingen actief				
	2011-2012	2012-2013	2013-2014	2014-2015	2015-2016
Rebound Centrum	36	33	36	31	32
Rebound Zuidwest	49	51	55	40	54
Rebound Rijswijk	36	28	31	27	28
Totaal Rebound	121	112	122	98	114
CompactPlus	30*	28*	25*	24*	0*
Flex	68	78	131	137	139

De bovenschoolse voorzieningen zijn essentieel voor het dekkend aanbod binnen het samenwerkingsverband. Bijna 74% van de leerlingen die gebruik maakten van de bovenschoolse voorzieningen waren jongens. Op rebound stroomde 61,8% weer terug naar de eigen school en 18,2% naar een andere reguliere VO school. Vorig schooljaar was dat nog respectievelijk 55% en 13%. Een positieve ontwikkeling waarbij rebound zijn functie: tijdelijke uitplaatsing met als doel terugkeer naar het regulier onderwijs beter realiseert.

Tenslotte is er voor een aantal leerlingen nog een maatwerk oplossing gevonden. Daarbij gaat het b.v. om thuisonderwijs en begeleiding door het HCO.

Samenvattend menen we te kunnen stellen dat er een dekkend aanbod is, met uitzondering van een kleine groep ernstig externaliserende leerlingen in het ZMOK. Daarnaast zien we dat er m.n. in de loop van het schooljaar knelpunten ontstaan, vanwege tussentijdse instroom. Ook is er zorg dat ouders voor een VSO – school buiten de regio kiezen.

In 2017 zal het bestaande aanbod aan ondersteuning gehandhaafd blijven. Er zijn voldoende middelen voor extra ondersteuning, dus er is nog ruimte voor scholen om meer ondersteuning aan te vragen.

Daarnaast gaat het SWV meer systematisch in beeld brengen op welke plekken in het onderwijs in de loop van het jaar zich volumeproblemen voordoen. Dit zal dan met de schoolbesturen besproken worden.

In 2017 moet er een passend aanbod onderwijs/jeugdzorgaanbod zijn voor ernstig externaliserende leerlingen in het ZMOK.

Tenslotte zal in 2017 met het Pleysier College, dat het VSO voor leerlingen met gedrags- en opvoedingsproblemen verzorgt, worden bekeken hoe we zoveel mogelijk thuisnabij onderwijs kunnen aanbieden.

4.2. Kwaliteit in de scholen

Alle scholen hebben de basisondersteuning op orde, hebben de omslag van indiceren naar arrangeren gemaakt en zijn in staat om extra ondersteuning aan te vragen.

Het in het Ondersteuningsplan 2014-16 geformuleerde doel dat alle scholen op 1 augustus 2015 de basisondersteuning op orde hebben is te ambitieus gebleken. Er zijn grote verschillen tussen de individuele scholen. We constateren dat de ene school meer kan en doet in de basisondersteuning dan de andere. De mate waarin de school al een duidelijke ondersteuningstructuur had bij de aanvang van Passend Onderwijs speelt daarbij een rol. Maar ook de vrij globale omschrijving van de basisondersteuning is van invloed: interpretatieverschillen over wat tot de basisondersteuning behoort zijn mogelijk. Wel signaleren we dat in alle scholen gewerkt wordt aan de versterking van de ondersteuningsstructuur.

Uitgangspunt is dat het de verantwoordelijkheid van de individuele scholen is om de basisondersteuning op orde te hebben. Het SWV kan daarbij ondersteunen, maar niet sturen.

In 2017 zullen de consultants van het ondersteuningsteam actief de scholen benaderen met de vraag welke ondersteuning de school nodig heeft bij het vormgeven van de basisondersteuning. Door de verdere concretisering van de basisondersteuning per 1-8-2016 en de extra middelen die de scholen ontvangen om de basisondersteuning vorm te geven zal het voor de scholen gemakkelijker worden om de kwaliteit van de basisondersteuning op orde te krijgen.

4.3. Rol ouders

Ouders worden systematisch als partners meegenomen in het begeleidingsproces van hun kind.

Bij alle aanvragen voor extra ondersteuning en aanvragen van een TLV worden ouders door de scholen betrokken. Ouders ondertekenen de aanvraag. Bij herplaatsingen door medewerkers van het ondersteuningsteam worden ouders uitgenodigd voor een gesprek om ze betrekken bij het vinden van een nieuwe school voor hun kind.

Afspraak is dat ouders door de school worden uitgenodigd om het OPP en de extra ondersteuning te evalueren. Het SWV kan op dit moment onvoldoende in beeld brengen of dat laatste systematisch heeft plaatsgevonden. Daarnaast is sinds kort wettelijk verplicht dat ouders instemming verlenen op het ontwikkelingsperspectief (OPP).

Het beleid t.a.v. het betrekken van ouders bij de ondersteuning van hun kinderen wordt voorgezet. Het SWV zal in 2017 gaan monitoren of ouders en school samen de ingezette ondersteuning evalueren en of ouders om instemming wordt gevraagd met het OPP.

4.4. Digitale aanmelding en monitoring

Er is een (digitaal) systeem waarmee leerlingen kunnen worden aangemeld bij het SWV en monitoring kan plaatsvinden.

Op 1 januari 2015, 4 maanden later dan afgesproken, was de applicatie 1-loket beschikbaar, waarmee scholen aanvragen voor extra ondersteuning en een TLV kunnen indienen. In het schooljaar 2014/15 hebben we daardoor voor een deel nog met papieren aanvragen moeten werken, wat de monitoring heeft bemoeilijkt. Vanaf september 2015 is ook een monitorfunctie ingebouwd in de applicatie die het SWV in staat stelt om rapportages uit de applicatie te genereren. Vanaf 1 januari 2016 worden ook aanvragen voor toelating tot lwoo en PrO via 1-loket gedaan. De applicatie wordt dus stap voor stap verder uitgebouwd, al is er nog wel af en toe sprake van “kinderziektes”. De applicatie is echter onontbeerlijk om de grote aantallen aanvragen te kunnen registreren, verwerken en monitoren.

In 2017 vindt de registratie en monitoring van de extra ondersteuning, de TLV's voor PrO en VsO, de aanwijzingen voor lwoo, de aanvragen bij het schoolondersteuningsteam, plaatsing op FlexCollege en rebound, de thuiszitters en de herplaatsingen via 1-loket plaats.

Het uitbouwen van de applicatie voor de overstap VO-VO, zodat ook tussentijdse schoolwisseling en afstroom in beeld gebracht kan worden staat ter discussie, vanwege de beperkingen daarvan door de privacywetgeving.

4.5. Ondersteuning van scholen

Het bureau van het SWV ondersteunt scholen effectief, o.a. bij het herplaatsen van leerlingen.

Kwetsbare leerlingen worden begeleid bij her- en terugplaatsing

Op alle scholen binnen het samenwerkingsverband, ook scholen verbonden aan een Justitiële Jeugd Inrichting of een gesloten jeugdinstantie is een consulent van het SWV verbonden die de school ondersteunt op allerlei terreinen die vallen onder Passend Onderwijs.

In 2015/16 hebben de consultants van het schoolondersteuningsteam **1575** keer een aanvraag voor ondersteuning van een school behandeld. In het schooljaar 2014/2015 betrof het **964** aanvragen voor ondersteuning.

De groei wordt voornamelijk veroorzaakt door de herindicaties van het VSO die voor 1 augustus 2016 alle moesten worden uitgevoerd. Maar ook ondersteuning bij het aanvragen van extra ondersteuning neemt toe, al leiden niet alle aanvragen tot een toekenning. Soms wordt een aanvraag wel opgestart maar niet ingediend.

	13-14	14-15	15-16
AB uitvoering		13	27
Anders	38	101	47
Consult		158	157
Flexcollege/Compact	81	62	98
Extra ondersteuning	6	201	312
HCO-traject	4	5	
Herplaatsing	78	131	161
Omzetting Lwoo-Pro	7	22	
Pre-advies VSO		47	6
Project Tussenstap		5	
Rebound	4	16	98
TLV cluster 3 LG/LZ/MG		21	131
TLV cluster 3 ZML		74	240
TLV cluster 4	24	108	298
Totaal	241	964	1575

Als reguliere scholen een leerling niet kunnen herplaatsen, ondersteunt de consultant van het SWV daarbij, zo nodig neemt zij de herplaatsing over.

In totaal hebben de consultants in 2015/16 **161** leerlingen herplaatst, waarvan 23 via de plaatsingstafel. Dat is een toename met het vorig jaar van 30 leerlingen, voor een deel heeft de groei te maken met een toename van het aantal nieuwkomers. Leerlingen die via het SWV herplaatst moeten worden van de ene reguliere school naar de andere, krijgen een budget mee. De ontvangende school kan dit budget direct inzetten voor begeleiding van de leerling.

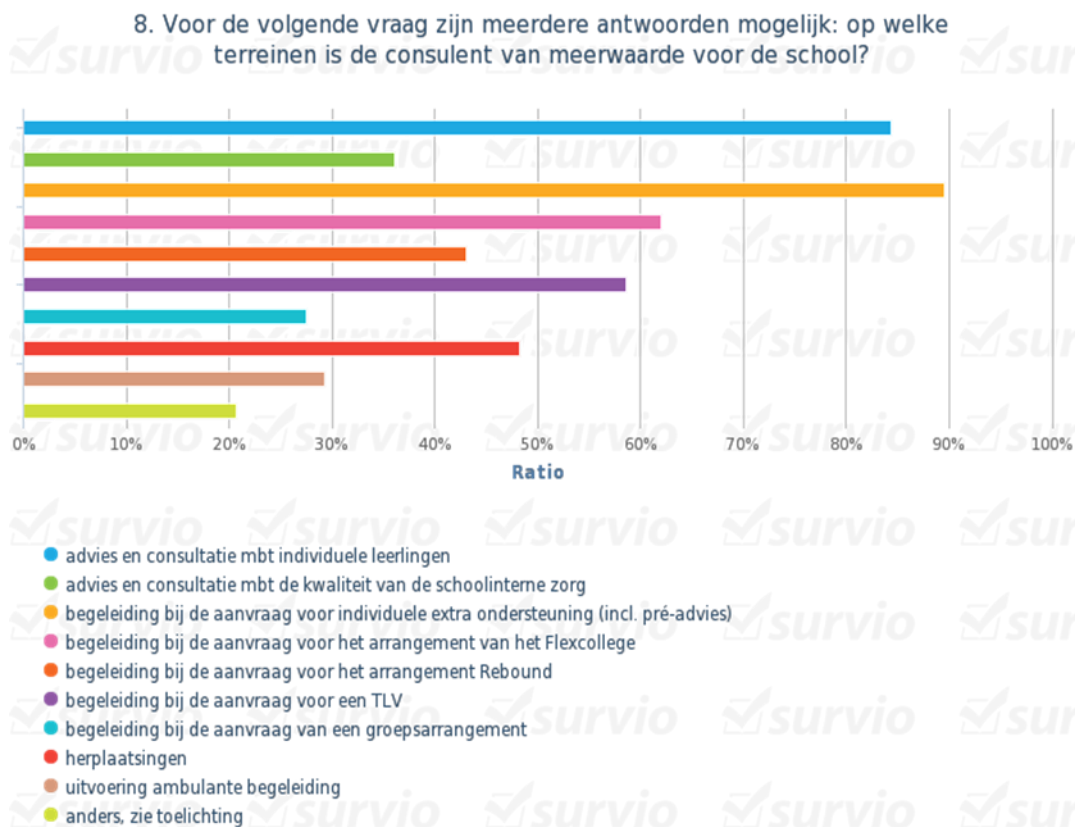
Naast de bovengenoemde werkzaamheden hebben alle consultants een aantal vaste scholen waar ze de zorgcoördinator adviseren en ondersteunen bij het vormgeven van Passend Onderwijs. De vraag van de school is daarbij leidend. Het kan gaan om een lesobservatie, een plan voor extra ondersteuning, aanwezig zijn bij een gesprek met leerling en ouders, procesbewaking, of individuele begeleiding van een leerling. Zorgcoördinator en SOT-er samen overleggen regelmatig met de schoolmaatschappelijk werk^{plus}-er over de inzet van de jeugdhulp.

In 2016/17 wordt het reeds ingezette beleid gecontinueerd. Met het VSO zijn afspraken gemaakt over de begeleiding bij terugplaatsing van VSO naar regulier onderwijs. Dit gaat in v.a. 2016/17 uitgevoerd worden.

Vanaf 1 augustus 2016 behoeven leerlingen die kort in een gesloten instelling worden geplaatst niet meer uitgeschreven te worden. Dat zal te terugplaatsing naar het regulier onderwijs vergemakkelijken.

In mei 2016 is opnieuw een tevredenheidsonderzoek gedaan onder de zorgcoördinator gedaan. 60 zorgcoördinatoren hebben gereageerd. Opnieuw is er grote tevredenheid. De gemiddelde tevredenheid van de scholen is 8,1. De meerwaarde van de ondersteuning wordt m.n. gezien bij de ondersteuning en begeleiding van individuele leerlingen en de diverse aanvragen voor extra ondersteuning.

Leden van het ondersteuningsteam volgen in 2017 een persoonlijk scholingsprogramma, waardoor ze nog beter in staat zijn de scholen, op maat, te ondersteunen.

De werkwijze van de plaatsingstafels zal begin 2017 geëvalueerd worden. Op basis daarvan worden mogelijk aanpassingen in de procedure doorgevoerd.

4.6. Doorschakeling naar vervolgonderwijs of arbeidsmarkt

Leerlingen vanuit het FlexCollege, ProO en VSO worden effectief doorgeschakeld naar een passende vervolgopleiding of de arbeidsmarkt.

In het FlexCollege zijn leerroutes die leiden tot diplomering verder uitgewerkt. Voor het VO werkt het FlexCollege daartoe samen met reguliere scholen van Voortgezet onderwijs en het VAVO. Voor leerlingen die richting MBO gaan wordt de AKA/entree opleiding aangeboden. Stage maakt onderdeel uit van het onderwijs. In juli 2016 heeft het FlexCollege een nieuw gebouw betrokken dat meer mogelijkheden biedt. Leerlingen van het FlexCollege worden door een coach begeleid bij de overstap naar het MBO.

VSO en PrO hebben de afgelopen jaren via het Nazorg+ traject leerlingen toegeleid naar de arbeidsmarkt. Een minderheid van de PrO leerlingen stroomt daadwerkelijk uit naar de arbeidsmarkt. Daarbij ondersteunt het Werkgevers Service Punt bij het vinden van werk voor deze doelgroep.

Een meerderheid van de leerlingen in het Praktijkonderwijs stroomt door naar het MBO. Via de entree-opleidingen in het Praktijkonderwijs kunnen leerlingen ook doorstromen naar het MBO niveau 2. Minder dan een kwart van de leerlingen heeft een andere (of geen) uitstroombestemming.

In 2017 gaat het FlexCollege voort op de ingeslagen weg. NI. leerlingen in flexibele trajecten begeleiden naar terugkeer naar het regulier onderwijs, toeleiden naar de arbeidsmarkt of het vervolgonderwijs.

In 2017 wordt in het PrO en VSO door Gemeenten (WSP), het MBO en de scholen samen ingezet op het nog beter voorbereiden en toeleiden van de leerlingen naar de arbeidsmarkt of vervolgonderwijs. Taken en verantwoordelijkheden worden helder belegd.

4.7. Aansluiting onderwijs jeugdhulp

In elke school functioneert een CJG-er die voldoet aan het ontwikkelde profiel. De aansluiting met de overige jeugdhulp wordt via deze route georganiseerd. Er wordt gewerkt volgens het principe één kind, één plan.

In alle scholen voor regulier voortgezet onderwijs functioneert sinds augustus 2015 een SMW^{plus}-er, die enerzijds directe begeleiding van leerlingen verzorgt, maar die ook afstemt met de zorgcoördinator en de vertegenwoordigers van het School Ondersteuningsteam in de school en zo nodig leerlingen toe leidt naar meer gespecialiseerde vormen van jeugdhulp. De SMW^{plus}-er is daartoe lid van het VO-jeugdteam, cq heeft een directe relatie met het jeugdteam van de Gemeenten. In het jeugdteam zitten jeugdhulpverleners met expertise die toegesneden is op de doelgroep van het VO. Zij kunnen in de school de leerlingen begeleiden. Dit is een goede stap in de verbetering van de aansluiting tussen onderwijs en jeugdhulp. Het gekozen model lijkt goed bruikbaar, maar in de uitvoering doen zich nog belemmeringen voor. Zo is de snelheid waarmee leerlingen ook werkelijk jeugdhulp vanuit de VO – jeugdteams kunnen krijgen nog niet optimaal. Daarnaast stagneert de herinrichting van de VO-jeugdteams die per 1 januari 2017 zou zijn afgerond. In de 2e lijns jeugdzorg is sprake van wachtlijsten, waardoor de werkdruk bij de SMW^{plus}-er toeneemt.

Van “één kind, één plan” is nog geen sprake. We maken ons zorgen of dit op korte termijn te realiseren is. Wel zijn op 5 scholen pilots uitgevoerd om in beeld te brengen welke jeugdhulp nodig is op de diverse scholen. Prioriteit bij het versnellen en optimaliseren van de inzet van de jeugdhulp. Het SWV is daar niet verantwoordelijk voor, maar zal zich in de samenwerking met de jeugdhulp en de Gemeenten inzetten om hieraan een bijdrage te leveren.

In 2017 zal het SWV inzetten op verbetering van de werkprocessen die leiden tot een snellere inzet van de jeugdhulpverlening en de samenwerking in de school tussen zorgcoördinator, SMW^{plus}-er en SOT-er stimuleren om te komen tot een meer integraal begeleidingsplan van de leerlingen.

4.8. Samenwerking met de Gemeenten

Het SWV werkt samen met de Gemeenten ter voorkoming en terugdringing van het aantal thuiszitters.

Het SWV heeft een belangrijke verantwoordelijkheid t.a.v. het terugdringen van thuiszitters. Daartoe zijn maatregelen genomen, zoals het vormgeven van een dekkend aanbod, het inrichten van de plaatsingstafels, het herplaatsen van leerlingen door consulenten, het beschikbaar stellen van expertise vanuit het Schoolondersteuningsteam en middelen voor extra ondersteuning en de verbetering van de samenwerking met de jeugdhulp. Aan het begin van het proces loopt het echter nog niet optimaal. De registratie van thuiszitters, door de afdelingen leerplicht en de scholen (het SWV beschikt immers niet zelf over de gegevens) is niet waterdicht. In 2016 is veel geïnvesteerd om de registratie van de scholen op orde te krijgen. Vanaf augustus 2016 kunnen scholen de thuiszitters melden in een speciaal tabblad van Onderwijs Transparant. De informatie van scholen en leerplicht “matcht” echter nog onvoldoende. Samen met de andere 4 Grote steden heeft Den Haag (Gemeente en samenwerkingsverband) een speciale thuiszittersaanpak uitgewerkt, die ertoe moet leiden dat er in 2020 geen leerlingen langer dan 3 maanden thuiszitten. Op de thuiszitterstop van februari 2017 is deze aanpak gepresenteerd. Voor het terugdringen van het aantal thuiszitters is de inzet vanuit de jeugdhulp voorwaardelijk.

Speerpunt voor 2017 is het op orde krijgen van een betrouwbare registratie en het inzetten van jeugdhulp voor thuiszitters met sociaal-emotionele of psychiatrische problemen.

4.9 Het ondersteuningsplan 2016-2020

In april 2016 is het ondersteuningsplan 2016-2020 vastgesteld. Daarin staan de plannen voor de komende jaren beschreven. Veel van wat goed gaat wordt gecontinueerd. Er zijn echter ook een aantal beleidswijzigingen die zullen worden onderzocht cq worden doorgevoerd:

1. De omschrijving van de basisondersteuning is “verbreed” en scholen krijgen een budget om de basisondersteuning vorm te geven.
2. Onderzocht wordt d.m.v. pilot of en zo hoe de extra ondersteuning als budget vooraf naar de scholen kan gaan, in plaats van dat de scholen een aanvraag moeten doen bij de CvD. Doel is om de bureaucratie te verminderen en de extra ondersteuning sneller in de school te kunnen inzetten.
3. De positie van het lwoo in het geheel aan extra ondersteuning dient duidelijker gedefinieerd te worden. De mogelijkheid voor opting out wordt onderzocht.
4. Onderzocht wordt of ook het VSO een vorm van extra ondersteuning nodig heeft.

Steeds blijft echter het uitgangspunt dat het geld en de expertise terecht moet komen bij de leerlingen die de ondersteuning nodig hebben.

5. Financiën

5.1. Belangrijkste kenmerken van het financieel beleid

Het financieel beleid van het SWV ZHW is erop gericht om de continuïteit van het SWV als financieel gezonde organisatie te waarborgen.

Alleen dan kan namelijk het SWV haar financiële doelstelling realiseren, namelijk zoveel mogelijk middelen direct of indirect ten goede te laten komen aan de leerlingen, die extra ondersteuning nodig hebben.

Als goed werkgever heeft het SWV uiteraard bijvoorbeeld ook de taak om te garanderen dat salarissen in onvoorziene situaties betaald kunnen worden en overige (personele) risico's af te dekken.

De belangrijkste kaders voor het financieel beleid zijn vastgelegd in de volgende financiële beleidsdocumenten:

- Rapportage Analyse en advies financiële functie (door Infinite BV)
- (Geactualiseerde) meerjarenbegroting 2016-2020 inclusief gespecificeerde jaarbegroting 2016
- Treasurystatuut SWV ZHW

In de loop van het jaar 2016 zijn hier nog twee beleidsdocumenten aan toegevoegd:

- Risicoanalyse 2016 (incl. kwantificering benodigd weerstandsvermogen), vastgesteld in juni 2016
- Procesbeschrijvingen SWV (inclusief de financiële processen), gereed in december 2016

In juni 2016 is de Risicoanalyse verder doorontwikkeld op basis van het model van de VO-raad. Als grootste risico's worden benoemd:

- Personeelsrisico's (ziekte, ontslag)
- Gemeentelijke subsidies
- Het penvoerderschap voor andere organisaties
- Kwaliteit van de bedrijfsvoering (in relatie tot het administratiekantoor)

Op basis van deze analyse wordt voorgesteld een eigen vermogen van €2.964.000 aan te houden. In 2018 zal de Risicoanalyse opnieuw worden uitgevoerd. Zie ook de continuïteitsparagraaf (5.6.2).

Tevens is de notitie Doorontwikkeling bedrijfsvoering SWV ZHW in de definitieve versie opgeleverd en aansluitend erop is nog in twee extra documenten beschreven, m.b.t. de wijze waarop de ontvlechting van het administratiesysteem van het SWV ZHW (AFAS) verloopt en hoe de overdracht van de financiële administratie vanuit het administratiekantoor naar eigen beheer van het SWV wordt gefaseerd.

Het in 2015 ontwikkelde model voor de (financiële) kwartaalrapportages heeft in 2016 zijn meerwaarde bewezen. Zowel dagelijks bestuur als algemeen bestuur hebben via deze kwartaalrapportages de ontwikkeling van baten en lasten gedurende het jaar goed kunnen volgen. Als uitgangspunt voor de rapportages wordt de goedgekeurde begroting voor het jaar 2016 gehanteerd (de gewijzigde begroting van april 2016). In de loop van 2016 is dit model verder aangepast en o.a. aangevuld met specifieke uitsplitsing voor enkele projecten.

Dit model sluit aan op de opstelling van het (meerjaren)begrotingsmodel voor de Samenwerkingsverbanden VO van de VO-Raad.

Nogmaals wijzen we erop dat de presentatie in de begroting en de rapportages van het SWV ZHW op enkele punten afwijkend is van de jaarrekening. Dit heeft te maken met de budgetten die bestemd zijn voor de schoolbesturen. Die mogen, zoals in het vorige jaarverslag toegelicht, in de jaarrekening niet als lasten van het Samenwerkingsverband worden verantwoord. Ze zijn echter wel als zodanig zichtbaar in de begroting.

5.2. Staat van baten en lasten 2016

Het gerealiseerde resultaat over 2016 bedraagt €16.000 positief, dat is €78.000 positiever dan werd begroot en €1.144.000 lager dan het resultaat over 2015.

Het positievere resultaat t.o.v. de begroting 2016 is vooral te verklaren doordat de overige lasten (o.a. t.b.v. de onvoorziene posten personeel) lager zijn uitgevallen; begroot was totaal €205.000, maar er is slechts €96.000 besteed.

Verderop worden de belangrijkste afwijkingen tussen realisatie en begroting over 2016 geanalyseerd.

Ondanks het feit, dat de verschillen tussen de begroting 2016 en de realisatie op de afzonderlijke posten redelijk materieel zijn, is het SWV in 2016 erin geslaagd om door nauwkeurig budgetbeheer de exploitatie goed in evenwicht te houden.

	Realisatie 2016	Begroting 2016	Realisatie 2015
Baten (x €1.000)			
Rijksbijdragen	3.047	2.913	2.735
Overige overheidsbijdragen en subsidies	1.741	1.888	1.977
Overige baten	1.530	1.236	2.048
Totaal baten	6.318	6.036	6.760
Lasten (x €1.000)			
Personeelslasten	3.771	3.275	3.171
Afschrijvingen	21	20	18
Huisvestingslasten	668	651	634
Overige lasten	1.852	2.178	1.802
Totaal lasten	6.312	6.124	5.625
Saldo baten en lasten	6	-88	1.135
Financiële baten en lasten	10	25	25
Netto resultaat	16	-63	1.160

Toelichting Rijksbijdragen:

In het bovenstaande overzicht van baten en lasten zijn de Baten Rijksbijdragen (€3.047.000) gesaldeerd weergegeven. Deze post is samengesteld uit diverse componenten (zie ook Model OB in de jaarrekening):

1. *Doorbetalingen Rijksbijdragen aan de Samenwerkingsverbanden: €34.274.000* (begroot €34.747.000)

Dit zijn de volledige baten van het SWV ZHW met betrekking tot zowel de lichte- als zware ondersteuning (resp. €3.165.000 en €18.211.000) verminderd met de vereveningsbedragen (resp. €82.000 en €4.464.000) en de budgetten voor LWOO en PRO (resp. €12.632 en €4.812.000)

De vereveningsbedragen worden direct door DUO op desbetreffende beschikkingen ingehouden.¹

2. *Inkomensoverdrachten Samenwerkingsverbanden: €31.227.000 negatief* (begroot €30.370.000 negatief)

¹ In de tussentijdse rapportages zijn deze bedragen opgenomen als resp. baten en verevening lichte en zware ondersteuning.

Onder inkomensoverdrachten zijn de volgende posten opgenomen:

- overdracht van de baten zware ondersteuning aan het speciaal onderwijs (€10.651.000). Dit bedrag wordt direct via DUO verrekend met de baten van de zware ondersteuning in de beschikkingen;
- overdracht van de lichte ondersteuning aan de schoolbesturen (€2.541.000). Betreft doorbetaling van de Rijksbijdrage aan de schoolbesturen conform het ondersteuningsplan SWV 2016;²
- afdracht VSO i.v.m. de tussentijdse groei (€598.000). Betreft doorbetaling aan de VSO-besturen conform de wettelijke regelingen; deze doorbetaling wordt door het SWV uitgevoerd.

Analyse baten

Rijksbijdragen OC&W +/- €134.000

De (gesaldeerde) baten vanuit de Rijksbijdragen OC&W zijn totaal €134.000 hoger dan begroot.

Dit is het gevolg van:

- *lichte ondersteuning: gesaldeerd +/- €182.000*

de baten waren lager dan begroot (-/- €16.000); de overdracht was echter ook lager (+/+ €198.000)

- *zware ondersteuning: gesaldeerd -/- €20.000*

De baten waren hoger dan begroot (+/+ €421.000); dit voornamelijk in verband met de in de loop van 2016 gewijzigde (hogere) toegekende bedragen per leerling; de overdrachten zijn eveneens hoger geweest (-/- €441.000)

- *LWOO en PRO: gesaldeerd -/- €28.000*

De baten waren hoger dan begroot (+/+ €587.000) vanwege een aanpassing van het bedrag per leerling; de overdrachten zijn eveneens hoger geweest dan werd begroot (-/- €615.000)

Overige overheidsbijdragen -/-147.000

De overige overheidsbijdragen bestaan uit de gemeentelijke bijdragen van de gemeentes Den Haag en Leidschendam-Voorburg; er is in 2016 €147.000 minder ontvangen dan werd begroot wegens onderbesteding op enkele projecten.

Overige baten +/- 294.000

De overige baten hebben betrekking op onderverhuur van het kantoorgebouw, detachering en de bijdragen van de aangesloten schoolbesturen en ROC Mondriaan (VSV-subsidies). Totaal is in 2016 €294.000 meer ontvangen dan begroot. Dit betreft voornamelijk de verhoging van de VSV subsidie (€154.000) i.v.m. verlenging van het project, de hogere bijdrage van de besturen aan Rebound en het FlexCollege (totaal €56.000), hoger opbrengst van de detacheringen (€27.000) en een hogere doorbelasting van overheadkosten in projecten (€22.000).

Analyse lasten

Personeelslasten +/- 496.000

De personele lasten hebben betrekking op de salarislasten (verminderd met de ontvangen uitkeringen) en overige personele lasten. Aan salarissen is in 2016 €255.000 meer besteed dan begroot; dit betreft voornamelijk personele inzet op projecten, vervanging van langdurig zieken en een hogere inschaling vanwege de functiewaardering. Aan scholing is €20.000 meer uitgegeven dan begroot en aan extern personeel t.b.v. uitbreiding van het Schoolondersteuningsteam en diverse projecten (€212.000).

Afschrijvingen +/- 1.000

De afschrijvingslasten zijn licht hoger dan begroot, voornamelijk door enkele extra niet begrote investeringen.

² In de tussentijdse rapportages zijn deze overdrachten opgenomen als lasten programma 4 t/m 6.

Huisvestingslasten +/-17.000

De huisvestingslasten zijn hoger dan begroot; dit is met name veroorzaakt door de verhuizing van het FlexCollege.

Overige lasten -/€388.000

De overige lasten hebben betrekking op administratie en beheerlasten (in 2016 €14.000 hoger dan begroot) inventaris, apparatuur en leermiddelen (in 2016 €49.000 hoger dan begroot) en ICT en licenties (in 2016 €48.000 hoger dan begroot), oa. door aanpassing van de applicatie voor LWOO en PRO. Diverse onderwijslasten zijn in 2016 aanzienlijk lager uitgevallen dan werd begroot (er is €242.000 minder besteed). Dit komt voornamelijk door onderbesteding op AB (€62.000) en op diverse projecten (€178.000).

5.3. Balans per ultimo 2016

Onderstaand is balans per ultimo resp. 2016 en 2015 opgenomen (x€1.000).

	31-12-2016	31-12-2015		31-12-2016	31-12-2015
ACTIVA			PASSIVA		
Vaste activa			Eigen vermogen		
<i>(Materiële) vaste activa</i>			Algemene reserve	2.863	2.848
Gebouwen en terreinen	24		Bestemmingsreserve	1.138	1.138
Inventaris en apparatuur	58	53	Totaal Eigen vermogen	4.001	3.986
Leermiddelen	5	8			
Totaal vaste activa	87	61	Voorzieningen		
			Personeel	99	33
Vlottende activa			Totaal voorzieningen	99	33
Vorderingen					
Debiteuren	494	152	Kortlopende schulden		
Overige vorderingen	122	339	Crediteuren	377	701
Overlopende activa	400	380	Belastingdienst (incl. premies)	155	127
Totaal vorderingen	1.016	871	Pensioenen	39	30
			Overige kortlopende schulden	494	314
Liquide middelen	4.176	4.463	Overlopende passiva	114	204
			Totaal kortlopende schulden	1.179	1.376
Balanstotaal	5.278	5.395			

Toelichting activa

De investering in de gebouwen van €24.000 heeft betrekking op de inrichting van de gymzaal van het Flex College. Debiteuren saldo is ten opzichte van ultimo 2015 toegenomen met €342.000; dit heeft als voornamelijke oorzaak het late(re) verzendtijdstip van de doorbelastingen Flex College aan de schoolbesturen (tevens het oorzaak van de daling van de stand van liquide middelen t.o.v. 2015).

Toelichting passiva

Door het behaalde positieve resultaat is er op balansdatum sprake van een kleine aangroei van het eigen vermogen met €16.000. Deze aangroei komt volledig ten bate van de algemene reserve; de

bestemmingsreserve is in de loop van 2016 gehandhaafd en wordt conform het besluit van het Algemeen Bestuur in de jaren 2017 en 2018 ingezet voor de versterking van de zorgstructuur in de scholen. Conform de aanbevelingen en voorschriften zijn de personele voorzieningen t.b.v. de jubilea en persoonlijk budget gevormd. In 2016 zijn er ook voorzieningen gevormd voor de risico's m.b.t. de WGA en WW, waardoor het saldo van de voorzieningen met €66.000 is gestegen.

De daling van de crediteurensaldo is grotendeels te verklaren door de openstaande posten per ultimo 2015 (toen waren er twee grote nota's nog niet betaald).

5.4. Kengetallen

Voor de kengetallen verwijzen we naar de jaarrekening, op pagina 31 van dit document.

5.5. Treasury-verslag

Ten aanzien van het beheer van de middelen voert het SWV een beleid met een minimaal risico, conform de Regeling beleggen en belenen voor de onderwijsinstellingen, waarbij - indien mogelijk - rendement wordt verkregen op de overtollige middelen.

De treasurytaken en -verantwoordelijkheden zijn in april 2016 beschreven en vastgelegd in een treasurystatuut. Hierin zijn tevens de beleidskaders vastgelegd voor degenen die bij de treasury taken en verantwoordelijkheden betrokken zijn. In april 2016 was de strekking van de nieuwe regeling Beleggen, Belenen en derivaten 2016 echter nog niet bekend.

In mei 2017 zal het treasurystatuut geactualiseerd worden overeenkomstig de nieuwe regeling en de nieuwe organisatorische situatie bij het SWV.

5.6 Continuïteitsparagraaf

5.6.1. Inhoudelijk

Eerder is al aangegeven dat het SWV de komende jaren meer taken en verantwoordelijkheden zal krijgen. Met ingang van 2016 is niet alleen de verantwoordelijkheid voor de toeleiding naar LWOO en Praktijkonderwijs, maar ook de bekostiging daarvan bij de samenwerkingsverbanden worden neergelegd. Daarmee ligt zowel de financiële als de inhoudelijke verantwoordelijkheid voor alle vormen van lichte én zware ondersteuning bij het SWV. Het stelt het SWV in staat om een integraal plan te maken voor alle benodigde ondersteuning t.b.v. van de leerlingen van de aangesloten scholen. Gezien de vele ontwikkelingen die op het SWV afkomen is echter besloten de wijze van toeleiding naar LWOO en PrO tot 2018 nog niet te wijzigen. Dat geeft scholen en het SWV de tijd om de nieuwe ontwikkelingen stap voor stap te implementeren. Daarnaast zal het terugdringen van het aantal thuiszittende leerlingen, de kwaliteit van de ondersteuning in de scholen en het bieden van een dekkend aanbod in regulier onderwijs en VSO hoge prioriteit hebben.

Daarvoor is echter nodig dat de overheid de samenwerkingsverbanden de ruimte en het vertrouwen geeft om zich beleidsmatig te ontwikkelen, passend bij de behoeften die in de eigen regio spelen. Indien - zoals in de afgelopen jaren het geval was - de regelgeving rond Passend Onderwijs te frequent op onderdelen wordt aangepast, kan de beleidsontwikkeling op regionaal niveau gefrustreerd worden (zie ook Risico's).

5.6.2. Financieel (meerjarenraming)

Tot en met 2020 zal het SWV nog niet over het volledige budget, waar het conform de wettelijke bepalingen recht op heeft, kunnen beschikken vanwege de verevening. Pas in 2021 is er volledig verevend. Vanaf 2018 is er echter voldoende financiële ruimte om beleidsmatige veranderingen, die gepaard gaan met een structurele verhoging van de uitgaven door te voeren. Voorwaarde daarbij is wel dat de bekostiging, zoals die nu door de overheid plaatsvindt, niet wezenlijk verandert.

Op de volgende bladzijde is de meerjarenraming van de baten en lasten van het SWV gebaseerd op de door het AB vastgestelde meerjarenbegroting 2016-2020 (nieuwe versie vastgesteld in juni 2016) en de vastgestelde jaarbegroting 2017. Tevens is de prognose van de balansen per ultimo van het jaar opgenomen, de ontwikkelingen van de leerlingenaantallen en van het personeel van het SWV.

Meerjarenraming SWV ZHW

Leerlingaantallen	2016	2017	2018	2019
(stand per 1-10)	verslagjaar	prognose	prognose	prognose
VO overige	29.944	29.930	29.930	29.930
leerlingen PrO	1.375	1.400	1.400	1.400
leerlingen LWOO	2.781	2.770	2.770	2.770
leerlingen VSO	912	946	946	946
Totaal VO	35.012	35.046	35.046	35.046

Personeel (FTE)	46	47	48	48
Management/directie in FTE	1	1	1	1
Overige medewerkers in FTE	45	46	47	47
	2016	2017	2018	2019
Balans Activa	verslagjaar	prognose	prognose	prognose
Materiele vaste activa	86.932	95.000	95.000	95.000
Vlottende activa	1.015.638	1.000.000	1.000.000	1.000.000
Liquide middelen	4.175.872	3.575.000	3.600.000	4.120.000
	5.278.442	4.670.000	4.695.000	5.215.000
Passiva				
Eigen vermogen	4.001.386	3.403.152	3.388.661	3.907.357
Voorzieningen	98.694	100.000	100.000	100.000
Kortlopende schulden	1.178.361	1.166.848	1.206.339	1.207.643
	5.278.441	4.670.000	4.695.000	5.215.000

Exploitatie	2016	2017	2018	2019
Baten	verslagjaar	prognose	prognose	prognose
Rijksbijdragen	34.274.197	35.418.583	36.233.472	37.255.517
Af: inkomensoverdrachten	-31.227.274	-	-	-
		28.847.418	28.915.401	29.097.969
Overige overheidsbijdragen	1.741.137	1.201.750	1.201.750	1.201.750
Overige baten	1.530.174	1.629.500	1.489.500	1.489.500
	6.318.234	9.402.415	10.009.321	10.848.798
Lasten				
Personele lasten	3.771.239	3.651.700	3.735.720	3.797.432
Afschrijvingen	21.173	21.800	21.800	21.800
Huisvestingslasten	667.867	751.300	647.216	653.250
Overige instellingslasten	1.852.717	5.585.849	5.629.076	5.867.620
	6.312.996	10.010.649	10.033.812	10.340.102
Saldo baten en lasten	5.239	-608.234	-24.491	508.696
Financiële baten en lasten	10.336	10.000	10.000	10.000
Resultaat	15.575	-598.234	-14.491	518.696

Reserve 31-12	4.001.386	3.403.152	3.388.661	3.907.357
----------------------	------------------	------------------	------------------	------------------

5.6.3. Risico's

In 2016 heeft het SWV de financiële risico's van het SWV opnieuw in beeld gebracht en vervolgens gekwantificeerd volgens het model van de VO-raad, zodat het weerstandsvermogen kan worden vastgesteld.

De grootste risico's voor het SWV zijn:

Aan de batenkant:

- De subsidies van Gemeenten
- Regiomiddelen VSV

Beide worden slechts voor enkele jaren vastgesteld en beide budgetten zijn onderhevig aan bezuinigingen.

Aan de lastenkant:

- In het VSO : - de groeiregeling
  - het aantal leerlingen in (semi)residentiele instellingen
  - de groei van het aantal aanvragen in bekostigingscategorie 3

Deze uitgaven zijn voor het SWV niet te beïnvloeden en daardoor ook moeilijk te begroten.

- Uitkeringen voor ontslag, bij ziekte en uitkeringen.
Met de groei van het aantal medewerkers in dienst en het feit dat het SWV voor 100% eigen-risico- drager is betreft het hier een groot risico.

Kleinere risico's aan de lastenkant zijn:

de groei van het Praktijkonderwijs, de kwaliteit in de scholen en het penvoerderschap cq. werkgeverschap voor projecten, waar het SWV niet inhoudelijk verantwoordelijk voor is.

De leerlingenontwikkelingen binnen de regio van het SWV laten voor de komende jaren een stabiele ontwikkeling zien. Dat betekent dat hier geen grote risico's liggen. Binnen het SWV is de samenwerking tussen de scholen aan het groeien. Hoewel scholen natuurlijk ook elkaars concurrenten zijn, groeit het gevoel dat er een gezamenlijke verantwoordelijkheid ligt voor de leerlingen die extra ondersteuning nodig hebben. Ook dit verlaagt de risico's voor het SWV.

5.6.4. Governance

“Nu de eerste jaren van het samenwerkingsverband “nieuwe stijl” achter de rug zijn, de organisatie van het bureau van het SWV-ZHW is ingericht, de financiële positie duidelijk is en de richting waarin het samenwerkingsverband zich gaat bewegen met het ondersteuningsplan 2016-2020 is vastgelegd, wil het bestuur zich oriënteren op de vraag of een andere inrichting van het bestuur wenselijk is. In het huidige one-tier-model, hebben alle schoolbesturen een rol in het bestuur van het samenwerkingsverband, maar het bevat ook een aantal kwetsbaarheden.”

Bovenstaande fragment uit het ondersteuningsplan 2016-2020 wordt v.a. augustus 2017 opgepakt d.m.v. een oriëntatie op verschillende bestuursmodellen, een uitwerking van een aantal mogelijkheden en aansluitend een brede discussie in het volledige bestuur van het SWV. Doel is om medio 2018 hierover een besluit genomen te hebben.

6. Horizontale verantwoording

De belangrijkste partners van het SWV zijn:

➤ *Scholen*

De scholen zijn, hoewel zij feitelijk een onderdeel zijn van het SWV, ook de belangrijkste partners van het SWV. Van een formele verantwoording naar de scholen is nog geen sprake. Wel worden scholen via nieuwsbrieven, directiekringen en werkvelden (zorgcoördinatoren) betrokken bij het beleid en de ontwikkelingen binnen het SWV.

➤ *Gemeenten Den Haag, Leidschendam-Voorburg en Rijswijk*

Naast veelvuldig inhoudelijk overleg is bij wet vastgelegd dat er tussen Gemeenten en Samenwerkingsverband Op Overeenstemming Gericht Overleg (OOGO) plaatsvindt. Het OOGO wordt gezamenlijk gevoerd met de drie Gemeenten: Rijswijk, Leidschendam/Voorburg en Den Haag en de samenwerkingsverbanden voor Primair Onderwijs in aanwezigheid van het MBO. Over het eerste ondersteuningsplan van het SWV is in december 2014 overeenstemming tussen Gemeenten en SWV bereikt en ook over de aansluiting van de jeugdzorg bij het onderwijs is, in het kader van de decentralisatie van de jeugdzorg in de periode september/november 2014, overeenstemming bereikt. In april 2016 wordt OOGO gevoerd over het ondersteuningsplan 2016-2020. Vertegenwoordigers van de Gemeenten zijn uitgenodigd om input te hebben bij het bezoek van de onderwijsinspectie.

➤ *Jeugdzorginstellingen*

Om Passend Onderwijs vorm te geven is de samenwerking met diverse jeugdinstanties essentieel. Onderwijs en jeugdhulp hebben verschillende expertise en verantwoordelijkheden, maar dienen in staat te zijn om samen te werken en af te stemmen voor jongeren die zowel in de school als vanuit het jeugddomein ondersteuning nodig hebben. Vanwege de decentralisatie van de jeugdhulp moeten al lang bestaande samenwerkingsrelaties opnieuw gelegd worden.

➤ *Ouders*

Hoewel ouders een belangrijke partner voor het SWV zijn, is er nog geen beleid ontwikkeld over verantwoording in de richting van ouders.

➤ *Primair onderwijs*

Met primair onderwijs wordt samengewerkt rond de overstap van primair naar voortgezet onderwijs voor leerlingen met extra ondersteuningsbehoefte.

➤ *Middelbaar beroepsonderwijs*

Met het MBO wordt samengewerkt rond de overstap van kwetsbare leerlingen van voortgezet onderwijs naar mbo.

7. Verslag van het dagelijks bestuur en het algemeen bestuur (toezichhoudend bestuur)

7.1. Het dagelijks bestuur

In dit verslagjaar is het **dagelijks bestuur**, conform de aangepaste planning en controlecyclus zeven maal bijeengewees. Er hebben zich dit kalenderjaar geen personele wisselingen in het DB voorgedaan. Het DB

bestaat uit de heren Peters (voorzitter), Taal (penningmeester) en Van Vliet, Richel en Knoester (leden). Het DB heeft dit jaar een aantal belangrijke besluiten genomen cq voorstellen geaccordeerd ter besluitvorming door het bestuur, die de bestuurlijke en toezichthoudende rol moeten versterken. Zo is er een treasury statuut vastgesteld, is de risicoanalyse doorontwikkeld, is er de opdracht gegeven om het effect van de beheersmaatregelen voor de risico's te monitoren en is een toezichtkader opgesteld. Overeenkomstig het toezichtkader zijn de betreffende stukken ook in het Bestuur goedgekeurd. Ook heeft het DB een voorstel aan het bestuur voorgelegd om in 2017 de discussie aan te gaan over de governance van het SWV.

Het DB heeft in 2016 de volgende besluiten genomen:

2016	
Deelname aan landelijk onderzoek Passend onderwijs geaccordeerd	28-1-2016
Opdracht voor onderzoek gegeven om meer zaken in eigen beheer uit te gaan voeren en minder over te laten aan Helder onderwijs	28-1-2016
Beleidsvoorstel regionale samenwerkingsverbanden m.b.t. ZML – scholen geaccordeerd voor de duur van 2 jaar	28-1-2016
Voorstel onderzoek registratie thuiszitters geaccordeerd	28-1-2016
Opdracht gegeven voor onderzoek naar groei in het PRO	28-1-2016
Opdracht gegeven voor het toevoegen hoofdstuk kwaliteitszorg in het OP 2016-2020. Concept OP 2016-2020 n.a.v. opmerkingen en aanvullingen vanuit het DB aanpassen	10-3-2016
Opdracht gegeven om bezuinigingen in de HEA voor het SWVZHW in beeld te brengen	14-4-2016
Treasurystatuut vastgesteld en ter goedkeuring voorgelegd aan het AB	14-4-2016
Opdracht gegeven om aan de hand van het handboek Risicomanagement VO-Raad risicoanalyse maken	14-4-2016
Aangepaste omschrijving standaarden basisondersteuning geaccordeerd	14-4-2016
Ondersteuningsplan 2016-2020 geaccordeerd en ter vaststelling voorgelegd aan Bestuur	14-4-2016
Aangepaste MJB geaccordeerd en ter vaststelling voorgelegd aan Bestuur	14-4-2016
Opdracht gegeven voor het maken van een voorstel rond het verdelen van de middelen voor de scholen	26-5-2016
1 ^e kwartaalrapportage 2016 geaccordeerd en ter vaststelling voorgelegd aan Bestuur	26-5-2016
Jaarstukken 2015 geaccordeerd en ter vaststelling voorgelegd aan Bestuur	26-5-2016
Akkoord om OPDC-poortschoolregeling toe te passen op VSO leerlingen die aangewezen zijn VAVO	15-6-2016
Risicoanalyse: geaccordeerd en ter vaststelling voorgelegd aan Bestuur	15-6-2016
Opdracht gegeven om het effect van de beheersmaatregelen structureel te gaan monitoren in de kwartaalrapportages	15-6-2016
Projectplan pilot extra ondersteuning geaccordeerd	15-6-2016
Opdracht werkgroep LWOO geaccordeerd	15-6-2016
Voorstel beëindiging contract Helder onderwijs geaccordeerd	15-6-2016
Notitie LWOO en PRO tot 2020 geaccordeerd	15-9-2016
Opdracht gegeven tot onderzoek afstroom in het VO	15-9-2016
2 ^e financiële rapportage 2016 geaccordeerd en ter vaststelling voorgelegd aan Bestuur	15-9-2016
Opdracht gegeven voor de inrichting van een werkgroep m.b.t. herinrichting Rebounds	15-9-2016

Voorstel regeling extra ondersteuning in het VAVO niet geaccordeerd	10-11-2016
Notitie Flexibilisering Rebounds geaccordeerd	10-11-2016
Notitie samenvoeging 2 Rebounds op 1 locatie geaccordeerd	10-11-2016
Notitie Extra ondersteuning in het VSO geaccordeerd	10-11-2016
Notitie Toekomst LWOO geaccordeerd	10-11-2016
Notitie Thuiszitters geaccordeerd	10-11-2016
Financiële rapportage 3 ^e kwartaal 2017 geaccordeerd en ter vaststelling voorgelegd aan Bestuur	10-11-2016
Begroting 2017 geaccordeerd en ter vaststelling voorgelegd aan Bestuur	10-11-2016
Klachtenregeling: opdracht gegeven voor second opinion vragen aan 2 ^e advocaat	10-11-2016
Toezichtkader geaccordeerd en ter vaststelling voorgelegd aan Bestuur	10-11-2016

7.2. Het algemeen bestuur

In het **algemeen bestuur** hebben zich de volgende mutaties voorgedaan:

- Het Aloysius College is vanwege het opheffen van de school in 2016 niet meer in het algemeen bestuur vertegenwoordigd.

In 2016 is het Bestuur, zijnde het algemeen bestuur en het dagelijks bestuur, driemaal bijeen geweest. Eénmaal was het quorum niet aanwezig om besluiten te nemen. Daarover is contact geweest met betreffende bestuursleden. De besluiten zijn op de eerstvolgende vergadering alsnog genomen.

De vaststelling van het treasurystatuut en het toezichtkader en de kwartaalrapportages maken het voor het AB als toezichthoudend bestuur gemakkelijker om deze rol goed in te vullen. Inmiddels heeft het AB afspraken gemaakt met de externe controller en de OPR om vanuit hun perspectief zicht te krijgen op het reilen en zeilen van de organisatie.

De bestuursleden hechten grote waarde aan de discussie die in 2017 gevoerd zal gaan worden over de governance in het bestuur.

De volgende besluiten zijn genomen:

Besluitenlijst Bestuur 2016

Onderwerp	Wie	Datum
Treasurystatuut goedgekeurd	Algemeen Bestuur	22-04-2016
Meerjarenbegroting vastgesteld	Bestuur	22-04-2016
Ondersteuningsplan 2016/2020 vastgesteld	Bestuur	22-04-2016
Ondersteuningsplan 2016/2020 vastgesteld	Bestuur	22-04-2016
Jaarverslag 2015, bestaande uit de jaarrekening, het bestuursverslag, het inhoudelijk verslag en het accountantsverslag vastgesteld	Bestuur	03-06-2016
Kwartaalrapportage tot en met oktober 2016 vastgesteld	Bestuur	08-12-2016
Begroting 2017 vastgesteld	Bestuur	08-12-2016
Toezichtkader SWVZHW vastgesteld	Bestuur	08-12-2016

Door het vaststellen van het nieuwe ondersteuningsplan 2016-2020 zijn de beleidskeuzes voor de komende jaren vastgelegd. Met het vaststellen van het toezicht kader is een stap belangrijke gezet t.a.v. het vormgeven van het toezicht.

Namens het Algemeen Bestuur,

Peter Lamers

Financiële kengetallen

Aan de hand van de jaarrekening kan een aantal kengetallen en ratio's worden berekend die verder inzicht kunnen geven in de gevolgen van het gevoerde beleid over het boekjaar en waardoor het beeld uit de jaarrekening kan worden verduidelijkt.

<u>Kengetallen</u>	<u>2016</u>	<u>2015</u>
<u>Solvabiliteit</u>	77,7%	74,5%
<i>Eigen vermogen in percentage van het totale vermogen.</i>		
De solvabiliteit geeft aan in hoeverre de stichting in staat is aan haar langetermijnverplichtingen te voldoen. 25% á 50% wordt als goed aangemerkt. Is de waarde hoger dan 25% dan is de stichting in staat om aan haar langetermijnverplichtingen te voldoen.		
<u>Solvabiliteit excl. Voorzieningen</u>	75,8%	73,9%
<u>Liquiditeit (Quick ratio)</u>	4,41	3,88
<i>Verhouding vlottende activa minus voorraden en kortlopend vreemd vermogen.</i>		
Deze verhouding geeft aan in hoeverre de stichting in staat is aan haar verplichtingen voor kortlopend vreemd vermogen te voldoen. Een waarde tussen de 1,5 en 2 is goed. Ligt de waarde boven de 1,5 dan is de stichting in staat aan haar verplichtingen voor kortlopend vreemd vermogen te voldoen.		
<u>Weerstandsvermogen (VO)</u>	63,2%	58,7%
<i>Verhouding tussen het totale eigen vermogen en het totaal van de totale baten inclusief rentebaten en de waardeveranderingen en overige opbrengsten financiële vaste activa</i>		
<u>Weerstandsvermogen</u>	128,5%	143,5%
<i>Verhouding tussen het totale eigen vermogen minus de materiële vaste activa en het totaal van de rijksbijdragen.</i>		
Een weerstandsvermogen tussen 10% en 40% wordt binnen de stichting als aanvaardbaar geacht. Het weerstandsvermogen zegt iets over de reservepositie van de stichting en over de mogelijkheden om financiële tegenvallers te kunnen opvangen.		
<u>Rentabiliteit</u>	0,2%	17,2%
<i>Verhouding exploitatieresultaat en de totale baten.</i>		
Dit heeft betrekking op het rendement en geeft aan of er sprake is van een positief dan wel negatief exploitatieresultaat. Daarbij wordt uitgegaan van de gewone bedrijfsvoering. Het wordt berekend door het resultaat (het "exploitatiesaldo") te delen door de totale baten van de bedrijfsvoering.		
<u>Kapitalisatiefactor inclusief privaat</u>	83,0%	79,5%
<i>De kapitalisatiefactor geeft een indicatie of het totale vermogen van de organisatie niet of inefficiënt wordt benut voor de uitvoering van de taken van de organisatie. De kapitalisatiefactor wordt bepaald door het totale kapitaal minus de gebouwen en terreinen te delen door de totale baten inclusief de financiële baten.</i>		
De volgende % worden hierbij ter indicatie gehanteerd.		
35% bovengrens grote besturen (> 8mln omzet)		
60% voor kleine besturen (<5 mln)		

A1 Grondslagen

1 Algemeen

Activiteiten van het bevoegd gezag

In deze jaarrekening zijn de activiteiten van de Stichting Regionaal Samenwerkingsverband Passend Voortgezet Onderwijs Den Haag eo verantwoord.

Grondslagen voor de jaarrekening

De jaarrekening is opgesteld met inachtneming van de bepalingen opgenomen in de Ministeriële Richtlijn jaarverslaggeving onderwijs. Hierbij wordt aansluit gezocht bij de bepalingen van Boek 2 Titel 9 van het Burgerlijk Wetboek en de Richtlijnen voor de jaarverslaggeving waaronder Richtlijn 660 Onderwijsinstellingen.

Baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop ze betrekking hebben. Winsten worden slechts opgenomen voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Verplichtingen en mogelijke verliezen die hun oorsprong vinden voor het einde van het verslagjaar, worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

De in de jaarrekening opgenomen bedragen luiden in hele euro's.

Vergelijkende cijfers

Voor zover van toepassing zijn ter vergelijking de realisatiecijfers opgenomen van het voorgaande jaar, alsmede de cijfers van de meest recente, vastgestelde versie van de begroting van het verantwoordingsjaar.

2 Grondslagen voor waardering van activa en passiva

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa worden gewaardeerd tegen de verkrijgingsprijs, verminderd met de cumulatieve afschrijvingen en indien van toepassing met bijzondere waardeverminderingen. De afschrijvingen worden gebaseerd op de geschatte economische levensduur en worden berekend op basis van een vast percentage van de verkrijgingsprijs, rekening houdend met een eventuele restwaarde.

Vorderingen en overlopende activa

De vorderingen en overlopende activa hebben een looptijd korter dan een jaar, tenzij dit bij de toelichting op de balans anders is aangegeven.

Vorderingen worden bij eerste verwerking gewaardeerd tegen de reële waarde van de tegenprestatie. Vorderingen worden na eerste verwerking gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs. Voorzieningen wegens oninbaarheid worden in mindering gebracht op de boekwaarde van de vordering.

Liquide middelen

Liquide middelen zijn gewaardeerd tegen nominale waarde. Liquide middelen die niet ter directe beschikking staan worden verwerkt onder de vorderingen. Liquide middelen die gedurende langer dan 12 maanden niet ter directe beschikking staan, worden verwerkt onder de financiële vaste activa.

Algemene reserve publiek

Deze post betreft de niet-gebonden reserve die voortkomt uit de door (semi-)overheidsinstellingen gefinancierde activiteiten.

De algemene reserve vormt een buffer ter waarborging van de continuïteit van de Stichting Regionaal Samenwerkingsverband Passend Voortgezet Onderwijs Den Haag eo

Voorzieningen

Op basis van Richtlijn 271 van de Raad van de Jaarverslaggeving is een voorziening opgenomen voor verplichtingen uit hoofde van toekomstige uitkeringen bij ambtsjubilea van personeelsleden.

De hoogte van de voorziening is bepaald op grond van het aantal FTE en een schatting van het bedrag per FTE.

Voorziening langdurig zieken

Er is een voorziening gevormd voor op balansdatum bestaande verplichtingen tot het in de toekomst doorbetalen van beloningen aan personeelsleden die per balansdatum naar verwachting niet in staat zijn om werkzaamheden te verrichten door ziekte of arbeidsongeschiktheid.

Voorziening WW uitkeringen

De voorziening voor ww uitkeringen is gevormd voor de geschatte kosten van voormalige personeelsleden die gebruik kunnen maken van deze rechten en wordt opgebouwd op basis van de geldende regels.

Kortlopende schulden

Dit betreffen schulden met een op balansdatum resterende looptijd van ten hoogste één jaar. Kortlopende schulden worden bij eerste verwerking gewaardeerd tegen reële waarde en vervolgens gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs. De reële waarde en geamortiseerde kostprijs zijn gelijk aan de nominale waarde van de schuld.

Overlopende passiva

De overlopende passiva betreffen vooruit ontvangen bedragen die aan opvolgende perioden worden toegerekend en nog te betalen bedragen, voor zover ze niet onder andere kortlopende schulden zijn te plaatsen.

3 Grondslagen voor bepaling van het resultaat

Algemeen

Het resultaat wordt bepaald als verschil tussen de baten en alle hiermee verbonden, aan het verslagjaar toe te rekenen lasten. De baten en lasten worden toegerekend aan de verslagperiode waarop deze betrekking hebben.

Rijksbijdragen

Onder de Rijksbijdragen OCW/EZ worden de vergoedingen voor de exploitatie opgenomen verstrekt door het Ministerie OCW/EZ. Tevens worden hier verantwoord de door het samenwerkingsverband ontvangen doorbetalingen van de Rijksbijdrage.

De ontvangen (normatieve) rijksbijdrage en de niet geormerkte OCW-subsidies (vrij besteedbare doelsubsidies zonder verrekeningsclausule) worden in het jaar waarop de toekenningen betrekking hebben volledig verwerkt als bate in de de staat van baten en lasten.

Overige overheidsbijdragen

Onder de overige overheidsbijdragen worden de vergoedingen opgenomen verstrekt door gemeente, provincie of andere overheidsinstellingen. De overige overheidsbijdragen worden toegerekend aan het verslagjaar waarop ze betrekking hebben.

Overige baten

Onder de overige baten worden de vergoedingen opgenomen die niet verstrekt zijn door het Ministerie van OCW/EZ, gemeenten, provincie of andere overheidsinstellingen. De overige baten worden toegerekend aan het verslagjaar waarop ze betrekking hebben.

Personele lasten

Onder de personele lasten worden de lasten opgenomen van de personeelsleden die in dienst zijn van de rechtspersoon, alsmede de overige personele lasten die betrekking hebben op onder andere het inhuren van extra personeel, scholingskosten en bedrijfsgezondheidszorg.

Pensioenen

De Stichting Regionaal Samenwerkingsverband Passend Voortgezet Onderwijs Den Haag eo heeft een voor haar werknemers toegezegde pensioenregeling.

Hiervoor in aanmerking komen de werknemers die op de pensioengerechtigde leeftijd recht hebben op een pensioen dat is gebaseerd op het gemiddeld verdiende loon berekend over de jaren dat de werknemer pensioen heeft opgebouwd.

De verplichtingen, welke voortvloeien uit deze rechten van haar personeel, zijn ondergebracht bij het bedrijfstakpensioenfonds ABP.

Aan het ABP worden premies betaald waarvan een deel door de werkgever en een deel door de werknemer wordt betaald.

De pensioenrechten worden jaarlijks geïndexeerd, indien en voor zover de dekkingsgraad van het pensioenfonds (het vermogen van het pensioenfonds gedeeld door haar financiële verplichtingen) dit toelaat.

Per december 2016 heeft dit pensioenfonds een dekkingsgraad van 96,6%. De pensioenverplichting wordt gewaardeerd volgens de "verplichting aan de pensioenuitvoerder benadering". In deze benadering wordt de aan de pensioenuitvoerder te betalen premie als last in de staat van baten en lasten verantwoord. Er bestaat geen verplichting tot het voldoen van aanvullende bedragen in het geval van een tekort bij het ABP, anders dan het effect van hogere premies. Daarom zijn alleen de verschuldigde premies tot en met het einde van het boekjaar verantwoord in de jaarrekening.

Afschrijvingen

De afschrijvingen zijn gerelateerd aan de aanschafwaarde van de desbetreffende immateriële en materiële vaste activa. In het jaar van investeren wordt afgeschreven op basis van de door het bestuur gemaakte keuzen.

Huisvestingslasten

Onder de huisvestingslasten worden de uitgaven voor huisvesting opgenomen. De lasten worden toegerekend aan het verslagjaar waarop ze betrekking hebben.

Overige lasten

De overige lasten hebben betrekking op uitgaven die voortvloeien uit aangegane afspraken dan wel noodzakelijk zijn voor de uitvoering van de taken van het samenwerkingsverband en worden toegerekend aan het verslagjaar waarop ze betrekking hebben.

Financieel resultaat

De rentebaten en -lasten betreffen de op de verslagperiode betrekking hebbende rente-opbrengsten en -lasten van uitgegeven en ontvangen leningen.

4 Grondslagen voor het kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de indirecte methode. Bij deze methode wordt het nettoresultaat aangepast voor posten van de winst- en verliesrekening die geen invloed hebben op ontvangsten en uitgaven in het verslagjaar, mutaties in de balansposten en posten van de winst- en verliesrekening waarvan de ontvangsten en uitgaven niet worden beschouwd als behorende tot de operationele activiteiten.

De liquiditeitspositie in het kasstroomoverzicht bestaat uit liquide middelen onder aftrek van gerealiseerde bankkredieten. In het kasstroomoverzicht wordt onderscheid gemaakt tussen operationele, investerings- en financieringsactiviteiten.

De geldmiddelen in het kasstroomoverzicht bestaan uit liquide middelen en vlottende effecten.

Transacties waarbij geen ruil van geldmiddelen plaatsvindt, waaronder financial leasing, worden niet in het kasstroomoverzicht opgenomen. De betaling van leasetermijnen is opgenomen onder de operationele activiteiten.

Model A: Balans per 31 december 2016

(na resultaatverdeling)

1.	Activa	31 december 2016	31 december 2015
	Vaste Activa		
1.2	Materiële vaste activa	86.931	60.935
	<u>Totaal vaste activa</u>	<u>86.931</u>	<u>60.935</u>
	Vlottende activa		
1.5	Vorderingen	1.015.638	871.315
1.7	Liquide middelen	4.175.872	4.462.805
	<u>Totaal vlottende activa</u>	<u>5.191.510</u>	<u>5.334.120</u>
	<u>Totaal activa</u>	<u><u>5.278.442</u></u>	<u><u>5.395.055</u></u>
2.	Passiva	31 december 2016	31 december 2015
2.1	Eigen vermogen	4.001.386	3.985.820
2.2	Voorzieningen	98.694	32.692
2.4	Kortlopende schulden	1.178.361	1.376.543
	<u>Totaal passiva</u>	<u><u>5.278.442</u></u>	<u><u>5.395.055</u></u>

Model B: Staat van baten en lasten over 2016

	Realisatie 2016	Begroting 2016	Realisatie 2015
3. Baten			
3.1 Rijksbijdrage OCW	3.046.923	2.912.593	2.734.850
3.2 Overige overheidsbijdragen	1.741.137	1.887.880	1.976.940
3.5 Overige baten	1.530.174	1.235.847	2.047.948
	<hr/>	<hr/>	<hr/>
Totaal baten	6.318.235	6.036.320	6.759.738
	<hr/>	<hr/>	<hr/>
4. Lasten			
4.1 Personeelslasten	3.771.239	3.275.096	3.170.611
4.2 Afschrijvingen	21.173	20.000	17.833
4.3 Huisvestingslasten	667.867	650.600	634.162
4.4 Overige lasten	1.852.717	2.178.365	1.802.221
	<hr/>	<hr/>	<hr/>
Totaal lasten	6.312.996	6.124.061	5.624.827
	<hr/>	<hr/>	<hr/>
Saldo baten en lasten	5.239	-87.741	1.134.911
	<hr/>	<hr/>	<hr/>
5 Financiële baten en lasten	10.336	25.000	24.765
	<hr/>	<hr/>	<hr/>
<u>Nettoresultaat</u>	<u>15.575</u>	<u>-62.741</u>	<u>1.159.676</u>

Model C: Kasstroomoverzicht

	2016	2015
Kasstroom uit operationele activiteiten		
Saldo Baten en Lasten	5.239	1.134.911
<i>Aanpassingen voor:</i>		
Afschrijvingen	21.173	17.833
Mutaties voorzieningen	66.002	32.692
<i>Veranderingen in vlottende middelen:</i>		
Vorderingen	-144.323	189.527
Schulden	-198.183	-690.026
Totaal kasstroom uit bedrijfsoperaties:	-250.092	684.937
Ontvangen interest	11.472	25.383
Betaalde interest	-1.143	-618
	10.329	24.765
<u>Totaal kasstroom uit operationele activiteiten:</u>	-239.763	709.702
Kasstroom uit investeringsactiviteiten		
Investerings in MVA	-47.169	-18.861
<u>Totaal kasstroom uit investeringsactiviteiten:</u>	-47.169	-18.861
Mutatie liquide middelen	-286.933	690.841
Beginstand liquide middelen	4.462.805	3.771.964
Mutatie liquide middelen	-286.933	690.841
Eindstand liquide middelen	<u>4.175.872</u>	<u>4.462.805</u>

Model VA: Vaste Activa

1. Activa

1.2 Materiele vaste activa

	Cumulatieve aanschafwaarde per 1 januari 2016	Cumulatieve afschrijvingen tot en met 1 januari	Boekwaarde per 1 januari 2016	Mutaties 2016			Cumulatieve aanschafwaarde per 31 december	Cumulatieve afschrijvingen tot en met 31	Boekwaarde per 31 december 2016
				Investeringen	Des- investeringen	Afschrijvingen			
1.2.1 Gebouwen en terreinen	-	-	-	24.173	-	604	24.173	604	23.569
1.2.2 Inventaris en apparatuur	182.052	129.117	52.935	22.996	-	17.469	205.048	146.586	58.462
1.2.3 Andere vaste bedrijfsmiddelen	38.145	30.145	8.000		2.839	3.100	35.306	30.406	4.900
Materiële vaste activa	220.197	159.262	60.935	47.169	2.839	21.173	264.527	177.596	86.931

Onder inventaris en apparatuur vallen de posten meubilair, inventaris en ICT middelen.

Duurzame goederen worden geactiveerd bij een aanschafwaarde boven de € 500,-.

De cumulatieve aanschafwaarde en afschrijvingen zijn gecorrigeerd met de inmiddels niet meer aanwezige activa.

De volgende afschrijvingstermijnen worden gehanteerd:

Gebouwen nieuwbouw	40 jaar
Inrichting gymzaal	10 jaar
Inventaris en apparatuur, bestaande uit:	10 of 15 jaar
-Meubilair	15 jaar
-ICT	5 jaar

Model VV: Voorraden en vorderingen

	31 december 2016	31 december 2015
1.5	Vorderingen	
1.5.1	493.616	152.214
1.5.7	121.579	338.768
1.5.8	400.443	380.333
	<u>1.015.638</u>	<u>871.315</u>
	Uitsplitsing	
1.5.7.2	36.114	-
	4.278	-
	13.750	-
	60.310	188.451
	7.127	17.544
	-	45.036
	-	10.729
	-	76.754
	-	254
<u>1.5.7</u>	<u>121.579</u>	<u>338.768</u>
1.5.8.1	280.000	280.000
	-	10.134
	23.060	22.815
	3.663	3.469
	-	21.853
	-	18.057
	1.626	2.025
	-	2.683
	80.365	7.543
	5.985	5.953
	1.937	-
	3.809	4.801
1.5.8.2	-	1.000
<u>1.5.8</u>	<u>400.443</u>	<u>380.333</u>

Model EL: Effecten en Liquide middelen

1.7 Liquide middelen

	31 december 2016	31 december 2015
1.7.1 Kasmiddelen	1.695	440
1.7.2 Tegoeden op bank- en girorekeningen	4.174.377	4.462.365
1.7.4 Kruisposten	<u>-200</u>	<u>-</u>
<u>Liquide middelen</u>	<u>4.175.872</u>	<u>4.462.805</u>

Model EV: Eigen vermogen

	Stand per 1 januari 2016	Resultaat	Stand per 31 december 2016
2.1.1 Algemene reserve	2.847.754	15.575	2.863.320
2.1.2 Bestemmingsreserve (publiek)	1.138.066	-	1.138.066
<u>Eigen Vermogen</u>	<u>3.985.820</u>	<u>15.575</u>	<u>4.001.386</u>
<hr/>			
Uitsplitsing			
<i>Algemene reserve</i>	2.847.754	15.575	2.863.329
<u>2.1.1 Algemene reserve</u>	<u>2.847.754</u>	<u>15.575</u>	<u>2.863.329</u>
<i>Versterking zorgstructuur scholen</i>	1.138.066	-	1.138.066
<u>2.1.2 Bestemmingsreserve (publiek)</u>	<u>1.138.066</u>	<u>-</u>	<u>1.138.066</u>

Model VL: Voorzieningen en langlopende schulden

2.2 Voorzieningen

	Stand per 1 januari 2016	Dotaties	Onttrekkingen	Vrijval	Rente mutatie (bij contante waarde)	Stand per 31 december 2016	Kortlopend deel < 1 jaar	Langlopend deel > 1 jaar
2.2.1 Personeelsvoorziening	32.692	66.002	-	-	-	98.694	66.302	32.392
<u>Voorzieningen</u>	<u>32.692</u>	<u>66.002</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>98.694</u>	<u>66.302</u>	<u>32.392</u>
Uitsplitsing								
<i>Voorziening jubilea voorziening persoonlijk budget</i>	24.420	1.618	-	-	-	26.038	6.146	19.892
<i>voorziening wvw uitkering UWV</i>	8.272	8.384	-	-	-	16.656	16.656	
<i>Voorziening langdurig zieken</i>	-	31.000	-	-	-	31.000	31.000	
	-	25.000	-	-	-	25.000	12.500	12.500
<u>2.2.1 Personeelsvoorziening</u>	<u>32.692</u>	<u>66.002</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>98.694</u>	<u>66.302</u>	<u>32.392</u>

Model KS: Kortlopende schulden

2.4 Kortlopende schulden		31 december 2016	31 december 2015
2.4.3	Crediteuren	376.867	701.399
2.4.7	Belastingen en premies sociale verzekeringen	154.566	127.602
2.4.8	Schulden terzake van pensioenen	38.758	29.750
2.4.9	Overige kortlopende schulden	494.215	314.091
2.4.10	Overlopende passiva	113.955	203.701
Kortlopende schulden		1.178.361	1.376.543
Uitsplitsing			
2.4.7.1	<i>Loonheffing</i>	<i>154.566</i>	<i>127.602</i>
<u>2.4.7</u>	<u>Belastingen en premies sociale verzekeringen</u>	<u>154.566</u>	<u>127.602</u>
2.4.9.2	<i>Gem. Den Haag subsidie 2014</i>	-	52.597
	<i>Gem. Den Haag subsidie 2015</i>	9.716	9.716
	<i>Gem. Den Haag subsidie 2016</i>	110.270	-
	<i>Accountantskosten</i>	13.455	8.008
	<i>K. Hol tbv Gouwestraat</i>	-	100.000
	<i>Groeiregeling materieel+personeel</i>	-	47.380
	<i>Diamantcollege groeiregeling</i>	-	3.600
	<i>AS works</i>	1.634	1.888
	<i>Elpez december</i>	-	3.046
	<i>VO Haaglanden salaris</i>	-	2.317
	<i>Netto salarissen</i>	2.030	364
	<i>De Populier tbv H4</i>	-	35.664
	<i>Mondriaan programmamanagement</i>	31.500	38.500
	<i>Plaatsingstafelleerlingen</i>	-	10.000
	<i>Regeling ISK leerlingen Nederl.nat.</i>	45.000	-
	<i>Onderwijs Transparant</i>	3.933	-
	<i>De Piramide AB cl.3</i>	79.285	-
	<i>Pleysier College ZMOLK 2016</i>	25.000	-
	<i>SGDHZW salaris</i>	32.853	-
	<i>Minkema College salaris</i>	13.000	-
	<i>Inzet ROC Mondriaan + vo scholen tbv S4y</i>	40.000	-
	<i>LAN Solutions</i>	5.139	-
	<i>DeSti</i>	6.245	-
	<i>ROC Mondriaan Regiomiddelen onderbesteding</i>	70.004	-
	<i>Overige</i>	215	1.012
<u>2.4.9</u>	<u>Overige kortlopende schulden</u>	<u>495.691</u>	<u>314.091</u>
2.4.10.4	<i>Vooruitontv. termijnen</i>	-	60.616
2.4.10.5	<i>Vakantiegeld en -dagen</i>	98.906	87.311
2.4.10.8	<i>Overige</i>	-	-
	<i>Gem. LV</i>	14.497	14.424
	<i>Aanspraken bindingstoelage</i>	552	-
	<i>Nog te betalen crediteuren</i>	-	41.350
	<i>Subtotaal</i>	<i>15.049</i>	<i>55.774</i>
<u>2.4.10</u>	<u>Overlopende passiva</u>	<u>113.955</u>	<u>203.701</u>

Kortlopende schulden	Beschikking	Toegewezen	Ontvangen	besteding	Saldo 01-01	Ontvangen	Besteding	Besteding	Saldo 31-12	looptijd
Vooruitontvangen subsidies Gemeente Den Haag, Dienst Onderwijs, Cultuur en Welzijn	(kenmerk)	bedrag	t/m 2015	t/m 2015	2016	2016	exploitatie subsidies 2016	tlv eigen middelen	2016	
		€	€	€	€	€	€	€	€	
Loopbaan oriëntatietrajecten*	ABBA/VOS/935	50.000	50.000	-3.806	46.194	-	-46.194	-	-	31-12-2016
BOVO coördinatie	OCW/VOS-985	37.000	-	-	-	37.000	-61.874	24.874	-	31-12-2016
Onderwijszorgarrangementen	OCW/VOS-985	720.000	-	-	-	720.000	-730.714	10.714	-	31-12-2016
Soepele overgang VMBO-MBO	OCW/VOS-985	430.000	-	-	-	430.000	-419.369	-	10.632	31-12-2016
Loopbaan oriëntatie vmbo-mbo	OCW/VOS-985	280.000	-	-	-	280.000	-191.292	-	88.708	31-12-2016
Schoolsportcoördinator	OCW/VOS-985	13.750	-	-	-	-	-16.393	2.643	-13.750	31-12-2016
BOVO coördinatie aanvulling	OCW/VOS-1170	12.500	-	-	-	12.500	-12.500	-	-	31-12-2016
Nazorg plus	OCW/VOS-1176	215.800	-	-	-	215.800	-204.869	-	10.931	31-12-2016
Sportief Gezond	ABBA/VL/4596	7.000	-	-	-	7.000	-8.842	1.842	-0	
Totaal gemeente Den Haag, Dienst OC&W:		1.766.050	50.000	-3.806	46.194	1.702.300	-1.692.047	40.073	96.520	
VSV (Plusvoorziening Flexvoorzieningen vo) 2012-2016		931.667	627.432	-797.432	-170.000	170.000	-	-	-	31-12-2016
VMBO 5 (5 jarig VMBO)		166.250	69.543	-67.013	2.530	-2.530	-	-	-	31-12-2016
Havo-4 (Terugdringing uitval HAVO-4)		180.000	128.163	-146.614	-18.451	18.451	-	-	-	31-12-2016
VSV (Plusvoorziening Flexvoorzieningen vo) 2016 ev.		254.103	-	-	-	207.230	-267.540	13.437	-46.873	31-12-2016
Impuls terugdringen VSV in VO		115.417	-	-	-	93.104	-23.100	-	70.004	31-12-2016
Totaal subsidie ROC Mondriaan		1.647.437	825.138	-1.011.059	-185.921	486.255	-290.640	13.437	23.131	
Totaal subsidies		3.413.487	875.138	-1.014.865	-139.727	2.188.555	-1.982.687	53.510	119.651	

Loopbaan oriëntatietrajecten* Toestemming gekregen van P. de Roos - Gem. Den Haag om overschot van het budget 2015 te besteden voor 1 juli 2016

Den Haag, maart 2016

Model OB: Opgave overheidsbijdragen

3.1		Werkelijk	Begroting	Werkelijk
Rijksbijdragen		2016	2016	2015
3.1.1	Rijksbijdrage OCW/EZ	-	-	453.881
3.1.2	Overige subsidies OCW/EZ	-	-	316.351
3.1.3	Af: inkomensoverdrachten	-31.227.274	-30.369.540	-6.673.431
3.1.4	Ontvangen doorbetalingen rijksbijdrage SWV	34.274.197	33.282.133	8.638.049
	<u>Rijksbijdragen</u>	<u>3.046.923</u>	<u>2.912.593</u>	<u>2.734.850</u>
3.2	Overige overheidsbijdragen en -subsidies			
		Werkelijk	Begroting	Werkelijk
		2016	2016	2015
3.2.2	Overige overheidsbijdragen en -subsidies	1.741.137	1.887.880	1.976.940
	<u>Overige overheidsbijdragen en -subsidies</u>	<u>1.741.137</u>	<u>1.887.880</u>	<u>1.976.940</u>

Model AB: Opgave andere baten

3.5 Overige baten

		Werkelijk 2016	Begroting 2016	Werkelijk 2015
3.5.1	Verhuur	162.617	155.000	158.615
3.5.2	Detachering personeel	119.183	92.300	114.543
3.5.6	Overig	1.248.374	988.547	1.774.790
	<u>Overige baten</u>	<u>1.530.174</u>	<u>1.235.847</u>	<u>2.047.948</u>
	Uitsplitsing			
	Bijdrage besturen BOVO	169.722	169.167	177.222
	Innovatietraject BOVO	40.689	7.000	33.793
	Bijdrage besturen FlexCollege	535.997	500.000	446.649
	Bijdrage besturen Rebound	125.385	105.000	196.800
	VSV subsidies	290.641	155.000	293.505
	Pleysier College overdracht AB	-	-	480.086
	Bijdrage besturen Groeiregeling	-	-	76.150
	overige: bijdragen	85.940	52.380	70.585
<u>3.5.6</u>	<u>Overig</u>	<u>1.248.374</u>	<u>988.547</u>	<u>1.774.790</u>

Model LA: Opgave van de lasten

4 Lasten				
4.1 Personele lasten				
		Werkelijk 2016	Begroting 2016	Werkelijk 2015
4.1.1	Lonen en salarissen	2.929.511	2.674.200	2.575.330
4.1.2	Overige personele lasten	866.354	600.896	621.557
4.1.3	Af: Uitkeringen	24.626	-	26.276
	<u>Personele lasten</u>	<u>3.771.239</u>	<u>3.275.096</u>	<u>3.170.611</u>
Uitsplitsing				
4.1.1.1	<i>Brutolonen en salarissen</i>	2.345.928	2.674.200	2.058.405
4.1.1.2	<i>Sociale lasten</i>	313.334	-	265.639
4.1.1.3	<i>Pensioenpremies</i>	270.249	-	251.286
	<u>Lonen en salarissen</u>	<u>2.929.511</u>	<u>2.674.200</u>	<u>2.575.330</u>
4.1.2.1	<i>dotaties voorzieningen</i>	66.002	-	32.692
4.1.2.2	<i>personeel niet in loondienst</i>	664.446	452.196	535.726
	<i>Koffie, thee personeel</i>	12.772	5.000	10.121
	<i>Bedrijfsgezondheidsdienst</i>	10.705	6.000	10.446
	<i>Cursuskosten</i>	27.993	8.000	9.230
	<i>Reiskosten</i>	9.514	3.000	8.218
	<i>Overig</i>	74.922	126.700	15.124
	<u>Overige personele lasten</u>	<u>866.354</u>	<u>600.896</u>	<u>621.557</u>
4.2 Afschrijvingslasten				
		Werkelijk 2016	Begroting 2016	Werkelijk 2015
4.2.2	Materiële vaste activa	21.173	20.000	17.833
	<u>Afschrijvingslasten</u>	<u>21.173</u>	<u>20.000</u>	<u>17.833</u>
Uitsplitsing				
	<i>Meubilair</i>	2.086	1.700	1.902
	<i>ICT</i>	15.123	14.300	12.117
	<i>Overige materiële vaste activa</i>	3.964	4.000	3.814
4.2.2	<u>Materiële vaste activa</u>	<u>21.173</u>	<u>20.000</u>	<u>17.833</u>

4.3 Huisvestingslasten

	Werkelijk 2016	Begroting 2016	Werkelijk 2015	
4.3.1	Huur	493.776	524.000	432.382
4.3.3	Onderhoud	135	10.000	576
4.3.4	Energie en water	38.167	30.000	25.651
4.3.5	Schoonmaakkosten	64.490	48.600	54.384
4.3.6	Heffingen	3.199	-	2.590
4.3.8	Overige huisvestingslasten	68.100	38.000	118.579
	<u>Huisvestingslasten</u>	<u>667.867</u>	<u>650.600</u>	<u>634.162</u>

4.4 Overige lasten

	Werkelijk 2016	Begroting 2016	Werkelijk 2015	
4.4.1	Administratie- en beheerslasten	198.498	184.880	197.801
4.4.2	Inventaris, apparatuur en leermiddelen	248.245	199.000	231.576
4.4.4	Overig	1.405.974	1.794.485	1.372.844
	<u>Overige lasten</u>	<u>1.852.717</u>	<u>2.178.365</u>	<u>1.802.221</u>
4.4.1.1	Specificatie honorarium <i>Onderzoek jaarrekening</i>	<i>19.904</i>	<i>16.000</i>	<i>23.805</i>
	<u>Accountantslasten</u>	<u>19.904</u>	<u>16.000</u>	<u>23.805</u>

Uitsplitsing

	<i>Inventaris</i>	-	-	337
	<i>ICT Hardware</i>	958	-	2.523
	<i>Leermiddelen</i>	17.241	16.500	45.616
	<i>Overige leermiddelen</i>	12.542	1.000	12.400
	<i>Overige inventaris, apparatuur en leermiddelen</i>	217.504	181.500	170.700
4.4.2	<u>Inventaris, apparatuur en leermiddelen</u>	<u>248.245</u>	<u>199.000</u>	<u>231.576</u>
	<i>Haagse Aanpak coaches en profesionalisering</i>	67.930	75.000	70.340
	<i>Loopbaanoriëntatietrajecten</i>	118.141	151.500	135.692
	<i>Nazorg plus inzet scholen</i>	134.482	115.000	121.291
	<i>Rebounds</i>	480.000	480.000	200.000
	<i>Overgang vmbo/mbo</i>	91.380	190.000	88.729
	<i>Zmolkers</i>	49.000	50.000	53.950
	<i>Plaatsingstafelleerlingen</i>	48.793	40.000	39.000
	<i>ODR gelden PO</i>	-	40.000	73.552
	<i>AB</i>	191.022	252.985	-
	<i>Onvoorzien</i>	760	90.000	10.865
	<i>BOVO</i>	107.000	126.176	85.219
	<i>Leden Commissie van Deskundigen</i>	-	-	51.931
	<i>Mondriaan Havo 4 jaar</i>	-	-	35.964
	<i>Leerlijnen Taal en Rekenen toetsen</i>	-	-	56.500
	<i>Schoolmaatschappelijk werk</i>	-	-	206.656
	<i>Mondriaan VSV Spinoza</i>	-	-	35.000
	<i>Overige lasten</i>	117.466	183.824	108.155
4.4.4	<u>Overig</u>	<u>1.405.974</u>	<u>1.794.485</u>	<u>1.372.844</u>

Model FB: Financiële baten en lasten

5	Financiële baten en lasten			
		Werkelijk 2016	Begroting 2016	Werkelijk 2015
5.1	Rentebaten	11.479	25.000	25.383
5.5	Rentelasten (-/-)	-1.143	-	-618
	<u>Financiële baten en lasten</u>	<u>10.336</u>	<u>25.000</u>	<u>24.765</u>

Model E: Overzicht verbonden partijen

20281 Stichting Lucas Onderwijs
30815 Stichting J.C. Pleysierschool
30968 Stichting Prof. Dr. Leo Kanner Onderwijsgroep
33933 Vereniging Het 's-Gravenhaags Christelijk Gymnasium Sorghvliet
38209 Herman Broerenstichting
41008 Aloysius Stichting Onderwijs Jeugdzorg
41100 Stichting Wellant
41298 Stichting Scholengroep Spinoza
41360 Stichting VO Haaglanden
41401 Stichting Scholengroep Den Haag Zuid-West
41572 Stichting De Haagse Scholen
42573 Stichting RESPONZ
43591 Ver. voor Gereformeerd VO Westelijk Nederland
46879 Stichting Het Rijnlands Lyceum
62077 Stichting Horizon Jeugdzorg en Speciaal Onderwijs
70176 Stichting Christelijk Onderwijs Haaglanden
79496 Vereniging Vrijzinnig-Christelijk Lyceum
82799 Aloysiusstichting (Aloysius College Den Haag) t/m 31-07-2016
95785 Stichting Vrije Scholen Zuidwest Nederland

WNT: Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semi publieke sector

4.1: Vermelding bezoldiging topfunctionarissen en gewezen topfunctionarissen

Vermelding topfunctionarissen en gewezen topfunctionarissen 1 (vermelding alle bestuurders met dienstbetrekking)

Naam	Voor- zitter	Ingang dienst- verband	Einde dienst- verband	Omvang dienst- verband in FTE	Beloning €	Belastbare onkosten- vergoeding €	Voorzieningen beloning termijn €	op €	uiterlijk wegens beëindiging dienstverband €	Motivering overschrijding norm en andere toelichtingen
Mw. K.H. Loggen	j / n n	3-12-2010		1	79.789			10.381		

Vermelding topfunctionarissen en gewezen topfunctionarissen 2 (vermelding alle bestuurders zonder dienstbetrekking)

Naam	Voor- zitter	Ingang dienst- verband	Einde dienst- verband	Omvang dienst- verband in FTE	Beloning €	Belastbare onkosten- vergoeding €	Voorzieningen beloning termijn €	op €	uiterlijk wegens beëindiging dienstverband €	Motivering overschrijding norm en andere toelichtingen
A.S.M. Peters	j	01-12-14				-	-	-	-	-
J. Taal	n	19-07-13				-	-	-	-	-
K. Richel	n	19-07-13				-	-	-	-	-
M.W. Knoester	n	01-07-14				-	-	-	-	-
E.H. van Vliet	n	01-12-14				-	-	-	-	-

Vermelding toezichthouders (lid van het hoogste toezichthoudend orgaan)

Functie of functies	Naam	Voor- zitter	Ingang dienst- verband	Einde dienst- verband	Beloning €	Belastbare onkosten- vergoeding €	Voorzieningen beloning termijn €	op €	uiterlijk wegens beëindiging dienstverband €	Motivering overschrijding norm en andere toelichtingen
voorzitter algemeen bestuur	P.A.W. Lamers	j	19-07-13			-	-	-	-	-
lid algemeen bestuur	J.D.H.M. Willenborg	n	19-07-13			-	-	-	-	-
lid algemeen bestuur	M.M.G. van Kesteren	n	19-07-13			-	-	-	-	-
lid algemeen bestuur	J.H.B. Jansen	n	19-07-13			-	-	-	-	-
lid algemeen bestuur	M.J. Arnouts	n	19-07-13			-	-	-	-	-
lid algemeen bestuur	C.A. Klapwijk	n	19-07-13			-	-	-	-	-
lid algemeen bestuur	G.J. van Drielen	n	01-04-14			-	-	-	-	-
lid algemeen bestuur	C.H.Z. Kuiper	n	01-08-14	01-08-16		-	-	-	-	-
lid algemeen bestuur	R.C.W.L. Viejou	n	01-10-14			-	-	-	-	-
lid algemeen bestuur	S. Verheul	n	01-08-15			-	-	-	-	-
lid algemeen bestuur	S. Zuidervijk	n	01-08-15			-	-	-	-	-
lid algemeen bestuur	M.I. Verhulst	n	01-08-15			-	-	-	-	-
lid algemeen bestuur	M. Schoon	n	01-10-15			-	-	-	-	-
lid algemeen bestuur	C. van Bostelen	n	01-08-16			-	-	-	-	-

4.2: Vermelding gegevens van eenieder van wie de bezoldiging de WNT-norm te boven gaat

Vermelding niet-topfunctionarissen (andere functionarissen van wie de bezoldiging c.q. de ontslagvergoeding de norm overschrijdt)

Functie of functies	Ingang dienst- verband	Einde dienst- verband	Omvang dienst- verband in FTE	Beloning €	Belastbare onkosten- vergoeding €	Voorzieningen beloning op termijn €	uitkeringen wegens beëindiging dienstverband €	invordering overschrijding norm en andere toelichtingen
---------------------	------------------------	-----------------------	-------------------------------	------------	-----------------------------------	-------------------------------------	--	---

Vermelding niet-topfunctionarissen (zelfde als hierboven, maar dan over het voorgaande verslagjaar)

Functie of functies	Ingang dienst- verband	Einde dienst- verband	Omvang dienst- verband in FTE	Beloning €	Belastbare onkosten- vergoeding €	Voorzieningen beloning op termijn €	uitkeringen wegens beëindiging dienstverband €	invordering overschrijding norm en andere toelichtingen
---------------------	------------------------	-----------------------	-------------------------------	------------	-----------------------------------	-------------------------------------	--	---

NIET IN DE BALANS OPGENOMEN VERPLICHTINGEN EN ACTIVA

Meerjarige financiële verplichtingen

Per 1 mei 2016 is met K.J. Hol een huurovereenkomst afgesloten voor het pand Gouwestraat 13 te Den Haag ten behoeve van het FlexCollege.

De duur van de overeenkomst bedraagt 5 jaar. De huurprijs bedraagt vanaf aanvang huur jaarlijks € 290.000. De huurprijs zal jaarlijks worden aangepast conform de in de overeenkomst opgenomen algemene bepalingen.

Op 1 augustus 2013 is met K.J. Hol een huurovereenkomst afgesloten voor een bedrijfsruimte aan de Schalkburgerstraat 493 te Den Haag ten behoeve van Rebound.

De duur van de overeenkomst is één jaar en eindigde op 31 juli 2014, de overeenkomst is stilzwijgend verlengd. De overeenkomst is jaarlijks opzegbaar.

De huurprijs bedraagt € 30.000 per jaar.

Per 1 april 2013 is met Gemeente Den Haag een huurovereenkomst voor het kantoorpand aan de Binckhorstlaan 145 te Den Haag afgesloten ten behoeve van bureau SWV. Per 31 mei 2017 is de huur opgezegd.

De aanvangshuurprijs (inclusief BTW compensatie) bedraagt € 50.100 en zal jaarlijks worden aangepast conform de in de overeenkomst opgenomen algemene bepalingen.

Per 1 juni 2017 is met Platina Argenta Event & Business Company BV een huurovereenkomst afgesloten voor een kantoorpand aan de Regulusweg 5 te Den Haag ten behoeve van bureau SWV, SPPOH, Digitaal Leren en Spirit4you; met deze partijen zal een onderverhuurcontract worden afgesloten.

De overeenkomst eindigt op 31 december 2022.

De huurprijs bedraagt € 53.625 per jaar en zal jaarlijks worden aangepast conform de in de overeenkomst opgenomen algemene bepalingen.

Ondertekening door bestuurders en toezichthouders

Bovenschools management/College van bestuur:

P.A.W. Lamers,
voorzitter Algemeen Bestuur
gemandateerd namens
het gehele Algemeen Bestuur¹

A.S.M. Peters,
voorzitter Dagelijks Bestuur²

Datum vaststelling jaarrekening: 18 mei 2017

¹ leden Algemeen Bestuur:

J.D.H.M. Willigenborg, M.M.G. van Kesteren, J.H.B. Jansen, M.J. Arnouts, C.A. Klapwijk, G.J. van Drielen,
C. van Bostelen, R.C.W.L. Viejou, S. Verheul, S. Zuiderwijk, M.I. Verhulst, M. Schoon

² leden Dagelijks Bestuur:

J. Taal, K. Richel, M.W. Knoester, E.H. van Vliet

Overige gegevens

Bestemming van het resultaat

Vanuit de statuten zijn geen nadere bepalingen opgenomen met betrekking tot de bestemming van het resultaat.
Het voorstel voor de resultaatbestemming is als volgt:

Resultaat 2016

€ 15.575 wordt toegevoegd aan de algemene reserve

€ 15.575 totaal resultaatverdeling

Gebeurtenissen na balansdatum

Er zijn geen gebeurtenissen na balansdatum die van invloed zijn op de waardering van de in de balans getoonde posten of het resultaat.

Aan het bestuur en de algemeen directeur van de
Stichting Regionaal Samenwerkingsverband Passend Voortgezet Onderwijs Den Haag e.o.
Regulusweg 11
2516 AC DEN HAAG

CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

A. Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening 2016

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2016 van Stichting Regionaal Samenwerkingsverband Passend Voortgezet Onderwijs Den Haag e.o. te Den Haag gecontroleerd.

Naar ons oordeel:

- geeft de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Stichting Regionaal Samenwerkingsverband Passend Voortgezet Onderwijs Den Haag e.o. op 31 december 2016 en van het resultaat over 2016 in overeenstemming met de Regeling jaarverslaggeving onderwijs;
- zijn de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties over 2016 in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand gekomen in overeenstemming met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in paragraaf 2.3.1 Referentiekader van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW/EZ 2016.

De jaarrekening bestaat uit:

1. de balans per 31 december 2016;
2. de staat van baten en lasten over 2016; en
3. de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden en het Onderwijsaccountantsprotocol OCW/EZ 2016 vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van Stichting Regionaal Samenwerkingsverband Passend Voortgezet Onderwijs Den Haag e.o., zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

B. Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvat het jaarverslag andere informatie, die bestaat uit:

- het bestuursverslag;
- de overige gegevens.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat;
- alle informatie bevat die op grond van de Regeling jaarverslaggeving onderwijs en paragraaf 2.2.3 Bestuursverslag van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW/EZ 2016 is vereist.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de Regeling jaarverslaggeving onderwijs, paragraaf 2.2.3 Bestuursverslag van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW/EZ 2016 en de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

De directeur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het bestuursverslag en de overige gegevens in overeenstemming met de Regeling jaarverslaggeving onderwijs en de overige OCW wet- en regelgeving.

C. Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van de directeur en het bestuur voor de jaarrekening

De directeur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening, in overeenstemming met de Regeling jaarverslaggeving onderwijs. De directeur is ook verantwoordelijk voor het rechtmatig tot stand komen van de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties, in overeenstemming met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen.

In dit kader is de directeur tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die de directeur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening en de naleving van die relevante wet- en regelgeving mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet de directeur afwegen of de onderwijsinstelling in staat is om haar activiteiten in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemde verslaggevingsstelsel moet de directeur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij de directeur het voornemen heeft om de onderwijsinstelling te liquideren of de activiteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is. De directeur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gereede twijfel zou kunnen bestaan of de onderwijsinstelling haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten toelichten in de jaarrekening. Het bestuur is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de onderwijsinstelling.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht, dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fouten of fraude en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Een meer gedetailleerde beschrijving van onze verantwoordelijkheden is opgenomen in de bijlage bij onze controleverklaring.

Amsterdam, 16 juni 2017

Horlings Accountants & Belastingadviseurs B.V.

Mevrouw C. Rabe
Registeraccountant

Mevrouw S. Scheepmaker-Sjardijn
Registeraccountant

Bijlage bij de controleverklaring:

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, het Onderwijsaccountantsprotocol OCW/EZ 2016, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, dan wel het niet rechtmatig tot stand komen van baten en lasten alsmede de balansmutaties, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de onderwijsinstelling;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving, de gebruikte financiële rechtmatigheidscriteria en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door Het bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het vaststellen dat de door het bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gereede twijfel zou kunnen bestaan of de onderwijsinstelling haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een instelling haar continuïteit niet langer kan handhaven;
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen; en
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen en of de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen.

Gegevens over de rechtspersoon

Algemene gegevens

Bestuursnummer	06179
Naam instelling	Stichting Regionaal Samenwerkingsverband Passend Voortgezet Onderwijs Den Haag eo
Adres	Binckhorstlaan 145
Postcode	2516 BA
Plaats	Den Haag
Adres	Vanaf 1 juni 2017 Regulusweg 11 - 2e etage
Postcode	2516 AC
Telefoon	070 - 3156 355
E-mailadres	info@swvzhw.nl
Website	www.swvzhw.nl
Contactpersoon	Mevrouw J.N. Dijkhoorn
Telefoon	070 - 3156 355
E-mailadres	j.dijkhoorn@swvzhw.nl